

Ilustracija za otisak na majicama

Barčanec, Marija

Undergraduate thesis / Završni rad

2023

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University North / Sveučilište Sjever**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:122:935052>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

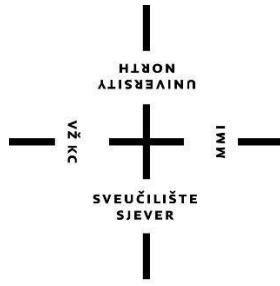
Download date / Datum preuzimanja: **2024-07-14**

Repository / Repozitorij:

[University North Digital Repository](#)

Sveučilište Sjever

Medijski dizajn

Završni rad br. 229/MED/2023.

Ilustracija za otisak na majicama

Student

Marija, 3610/336

Mentor

Antun Franović, doc.art

Prijava završnog rada

Definiranje teme završnog rada i povjerenstva

ODJEL	Umjetni ki studiji		
STUDIJ	Preddiplomski studij Medijski dizajn		
PRISTUPNIK	Marija Baranec	MATIČNI BROJ	03360366000
DATUM	14.9.2023	KOLEGIJ	Ilustracija
NASLOV RADA	Ilustracija za otisak na majicama		

NASLOV RADA NA ENGL. JEZIKU: Illustration for T-shirt screenprinting

MENTOR	Antun Franovi	ZVANJE	docent umjetnosti
--------	---------------	--------	-------------------

ČLANOVI POVJERENSTVA	1. izv. prof. art. Iva-Matija Bitanga, predsjednica povjerenstva
	2. doc. art Antun Franovi , mentor
	3. doc. art. Luka Bor i , lan
	4. doc. art. dr.sc. Mario Periša, zamjenski lan
	5. _____

Zadatak završnog rada

BROJ	229/MED/2023
------	--------------

OPIS
Završni rad bavi se osmišljavanjem i izvedbom ilustracije u tehnici sitotiska na tekstilu. U teoretskom dijelu završnog rada pruža se uvid u genezu i proces razrade vizualizacije i grafi ke primjene autorske ilustracije na majicu. Komunikacijska /medijska pretpostavka rada je društvena diseminacija plemenite poruke koja je testirana u neposredno dostupnom okruženju autorice.

U radu je potrebno:

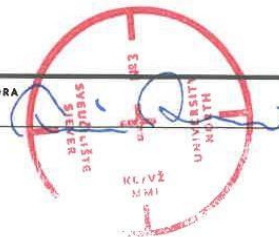
- odabrati prikladni fenomen širenja poruke
- vizualizirati predložak u pretpostavljeno optimalnom mediju
- razložiti i objasniti svekoliki postupak u teoretskom dijelu rada
- ostvariti kompletan prakti ni aspekt završnog rada u grafi kom mediju
- analizirati polu ene efekte na dostupnom društvenom uzorku
- izvesti zaključak

ZADATAK URUČEN

15.9.2023.

POTPIS MENTORA

SVEUČILIŠTE
SJEVER

Predgovor

Nastanak završnog rada započeo je prije no što sam toga bila svjesna, motivaciju sam pronašla nakon izrade jedne ilustracije za majicu za sitotisak. Napravila sam linijsku ilustraciju lisice sa papratima koju sam dala otisnuti na crnoj majici. Tu majicu s otisnutom ilustracijom predstavila sam mentoru. Ta ilustracija u dogovoru s mentorom, potaknula je niz drugih ilustracija koje sam odlučila realizirati na sličan način.

Pri izradi koristila sam se ponajviše vlastitom kreativnošću i osobnim osjećajem za dizajn. Inspiraciju sam crpila gledajući fotografije životinja, boraveći u prirodi, šetnjom gradom, fotografirajući prirodu, automatskim crtanjem, snovima i maštom, u razgovoru s prijateljima i obitelji, gledajući televizijske emisije, raznim pronađenim otiscima u prirodi.

Zahvaljujem se svojoj obitelji i prijateljima, profesorima, knjižničarki te brojnim poznanicima koji su za sobom ostavili mnoge ideje i trenutke provedene zajedno, svojem gradu i ljubiteljima prirode koji čine naš život boljim mjestom.

Sažetak

Završni rad proučava nastanak majica i njihovo uređivanje od povijesti do sadašnjosti. Ukratko objašnjava ilustraciju, a zatim se fokusira na majice, od njihovog prvog nastanka do šire prihvaćenosti u javnosti. Objašnjava sve veću popularnost majici, njihovu jednostavnost nošenja u raznovrsnim prilikama i mogućnost promotivnog izražaja, a cilj je izraditi niz vlastitih ilustracija koje će služiti za otisak na majice s ciljem stvaranja osjećaja individualnosti i samo ekspresije. Ilustracije su inspirirane prirodnim motivima, a fokusiraju se na idealizirane oblike u prirodi. Ilustracijama se veliča priroda, podiže svijest o prirodi i njenim stanovnicima. Cilj je osmisliti jednostavne dizajne koji su lako prepoznatljivi, koji ne opterećuju i stvaraju pozitivnu atmosferu; Ilustracije za majice koje će biti jednostavne za nošenje, omogućiti lako kombiniranje s drugim odjevnim predmetima te omogućiti način samo ekspresije putem nošenja majici.

Ključne riječi: otisak, majica, ilustracija, motivi prirode

Abstract

The thesis explores the beginning of T-shirts and the ways of decorating t-shirts from history to the present day. It briefly explains illustration, and then brings the focus to the t-shirts, from their origin to the wider acceptance in the public. The Thesis explores the rise of the popularity of T-shirts, their simplicity and potential of wearing in a wide range of occasions and potential for promotional purposes. The goal is to make a series of illustrations that are going to be printed on T-shirts with the intent of making sense of individuality and self expression. Illustrations are inspired by idealized motives from nature. Illustrations celebrate nature, raise the awareness of nature and its inhabitants. The goal is to make simple designs that are easily recognised, that don't overwhelm and the ones that create a positive atmosphere. T-shirt Illustrations that are simple to wear, that allow easy combining with other clothing items and provide a way of self expression by wearing printed T-shirts.

Key words: screenprinting, print, t-shirt, illustration, motives of nature

Sadržaj

1. Uvod (stil – Naslov 1).....	7
2. Ilustracija.....	9
3. Majice nekad.....	11
4. Majica kao sredstvo promocije.....	20
5. Metode ukrašavanja majici.....	21
5.1. Sitotisak.....	22
5.2. Termotisak na majice.....	23
5.3. Sublimacijski tisak.....	23
5.4. DTG tisak na majice (Direct To Garment print).....	24
5.5. Majice umočene u boju.....	26
5.6. Majice s blajhom.....	27
5.7. Majice bojane prirodnim bojama.....	33
5.8. Strojno vezanje.....	33
6. Praktični dio.....	34
6.1. Prva ilustracija.....	34
6.2. Druga ilustracija.....	35
6.3. Treća ilustracija.....	36
6.4. Četvrta ilustracija.....	37
6.5. Peta ilustracija.....	39
7. Proces ilustracije.....	40
8. Zaključak.....	54
9. Popis slika.....	56
10. Literatura (stil – Naslov 1).....	59

1. Uvod

Rad se temelji na izradi ilustracija za tisak na majicama. Cilj je bio istražiti nastanak nošenja majici, otkriti razne načine na koji su se majice ukrašavale nekad i kako se ukrašavaju danas te izraditi ilustracije koje će omogućiti provedbu jednog od načina ukrašavanja majica odnosno stvaranje otiska.

Motivacija za pisanje ovog završnog rada nastala je izradom jedne ilustracije za majicu za sitotisak. Napravila sam linijsku ilustraciju lisice sa papratima koju sam dala otisnuti na crnoj majici. Napravila sam otisak na nekoliko majica te sam majicu s otisnutom ilustracijom predstavila mentoru. Ta ilustracija u dogovoru s mentorom, potaknula je niz drugih ilustracija koje sam odlučila realizirati na sličan način. Pri izradi koristila sam se ponajviše vlastitom kreativnošću i osobnim osjećajem za dizajn. Prilikom izrade tih ilustracija zapitala sam se kad je nastala mogućnost printanja na majice, odakle majice dolaze i cilj mi je bio pobliže se upoznati s raznim načinima na koje se majice mogu urediti.

Tijekom svog istraživanja fokusiram se najviše na ilustraciju i povijest majica i njihovu popularnost nekad i danas dok sam proces tiska nije fokus mog završnog rada. Cilj ovog završnog rada je izraditi ilustracije koje će biti otisnute na majici i koji će omogućiti drugima da nose moje dizajne u svakodnevnom životu i uživaju u motivima prirode, ponajviše u motivima biljaka i životinja. Priroda me iz dana u dan oduševljava i nadahnjuje, služi mi kao inspiracija za kreiranje mojih radova jednako koliko me opušta i popravlja raspoloženje. Osjećaj sreće i povezanosti s prirodom, to je osjećaj koji nastojim podijeliti sa drugima. Samim prikazom ilustracije prirode povećava se svijest o prirodi i potiče druge da znaju više cijeniti svoje okruženje, uživati u prirodi i njenim blagodatima, ali i brinuti o njenom očuvanju i svim stanovnicima prirode.

Početak rada započinje samom ilustracijom, definira ilustraciju i poslove ilustratora te opisuje načine stvaranja ilustracije, razlikuje načine izrade ilustracije ovisno o mediju i opisuje sastavne dijelove ilustracije. Rad se zatim dotiče povijesti izrade majica, od njihovog prvog pojavljivanja do danas, na koji način su se promovirale i na koji način su i same služile kao sredstvo promocije. Donosi kreativne načine na koji se taj komad odjeće personalizirao kako bi se njime istaknuo vlastiti identitet, ali i postigao potpuno suprotan cilj gdje se pojedinac nastoji potvrditi kao dio grupe.

Linijski rješavam ilustraciju, nastojim koristiti jednostavne linije inspirirane prirodom koje nisu same po sebi simetrične već imaju određene specifičnosti koje ih čine zanimljivijim i dinamičnijim, a opet nastojim da su dovoljno jednostavne da budu lako prepoznatljive i da ne opterećuju druge s pretjeranim detaljima ili bojama. Koristim se samo bojom linije, koja je na crnoj majici bijela, dok je na bijeloj majici crna. Moguće su i druge varijante koje uključuju dvije boje.

U izradi ovog rada ilustracija se odvija na dva medija? Najprije na digitalnom mediju u obliku datoteke unutar Adobe Illustratora gdje izrađujem svoj dizajn za ilustraciju, dok je drugi medij sama majica jer je ilustracija namijenjena za otisak na majici. Nošenjem ilustracije na majici, majica sama postaje medij koji prenosi određenu poruku i komunicira s drugim osobama u javnosti.

Proces izrade sastoji se od stvaranja jednostavnih vektorskih linija koje tvore određeni dizajn namijenjen za daljnju uporabu. Prikazan je način stvaranja linija, ispravljanje i korigiranje linija koje odstupaju od zadanog cilja i pronalazak onih koji dizajn pretvaraju u smislenu cjelinu koja ima određen oblik, simboliku i raspoloženje.

Inspiraciju sam crpila gledajući fotografije životinja, boraveći u prirodi, šetnjom gradom fotografirajući prirodu, automatskim crtanjem, snovima i maštom, u razgovoru s prijateljima i obitelji, gledajući dokumentarne emisije na televiziji, otiscima u talogu kave i prirodnim stazama, čitanjem knjiga i drugim metodama.

Nastojala sam postići zanimljive ilustracije koje bude pozitivne osjećaje, lijepa sjećanja i koja će razveseliti prolaznike kao i osobu koja ih nosi. Svijet je prepun vijesti o tragičnim događajima i to nažalost ne možemo uvijek izbjeći, ali također je bitno ne zaboraviti stvari koje nas čine sretnim, koje nam pružaju utjehu od tih događaja i pruže nam privremeni bijeg od stvarnosti ili ukazati na idealizirane i romantizirane oblike koji nam omogućuju lakše nošenje s izazovima iz stvarnog života.

2. Ilustracija

Prije izuma fotografije, ilustracija je bila jedini slikovni element forme. Danas izraz ilustracije varira u širokom rasponu od realističnog prikaza nalik na fotografiju, preko stilizirane ilustracije s mnogobrojnim načinima izraza, do pojednostavljene ilustracije u službi simbola, ikone. (1)

Ilustracija je dekoracija određenog teksta, koncepta i procesa u obliku crteža ili slike.

Ilustracija u širem smislu predstavlja vizualizaciju ishodno ne vizualnog sadržaja - teksta, glazbe i ostalih ne vizualnih ili ne sasvim vizualnih (film, kazalište) predložaka.

Ilustracija kao disciplina nalazi se između umjetnosti i grafičkog dizajna. Za neke je ona bliže jednom spektru no drugom, no češće se poistovjećuje s grafičkom umjetnošću. Često se naziva i komercijalnom umjetnošću zbog činjenice da je često ilustracija napravljena za klijenta kako bi ostvarila određeni zadatak ili cilj. Ilustracija se, za razliku od umjetnosti manje fokusira na osobnu ekspresiju autora i osobni doživljaj već joj je cilj čim jasnije prenijeti određenu informaciju širem broju ljudi. Iz tog razloga za pojam ilustrirati koriste se sinonimi: objasniti, prikazati, predočiti nešto.

Ilustracija u dizajnu može biti samostalna i imati noseću gradivnu funkciju forme bez obzira na to tvori li je jednostavnija ili složenija forma. Najčešće je ona dodatan popratni ilustrativni element.

Ilustracije se najčešće kreiraju za klijenta na temelju kratkog teksta ili sastanka, no postoje i iznimke kad ilustratori stvaraju svoje vlastite projekte kao što su knjige, izložbe ili odjevni asortimani.

Zajedno sa govorom, ilustracije su odigrale vitalnu ulogu u komunikaciji ljudi te su prije pisanog jezika koristile se kao metoda zapisivanja priča. Ilustracija nam je omogućila spoznati smisao našeg svijeta i omogućila nam da zabilježimo, opišemo i iskomuniciramo svoja iskustva.

Današnji ilustratori imaju kompleksnije zadatke. Nastoje kombinirati osobnu ekspresiju s slikovnom reprezentacijom na način da predoče kompleksne ideje i poruke. Moraju komunicirati, uvjeriti, informirati, educirati i zabaviti i sve to moraju postići sa jasnoćom, vizijom, stilom i donijeti vlastito stajalište. Ilustracija ostaje jedna od najdirektnijih formi vizualne komunikacije. (2)

Ilustratori tvore slike za print, za zaslone, za galerije i arhitekturne prostore. Ilustracije se pojavljuju na omotima knjiga, u novinama i časopisima, na CD uređajima i posterima, u udžbenicima i slikovnicama, u animiranim filmovima i na tv-u. Možemo ih vidjeti, kad šetamo ulicom, na

prometnim znakovima i oglasima. Ilustracije su često nošene na majicama te ukrašavaju zidove u obliku grafita, plana grada ili nekog oglasa.

Odnos između gledatelja i ilustracije tvori se tijekom cijelog života. Ilustracije kreiraju emocionalne spona između gledatelja i trenutaka u njihovom životu, no ilustratori rijetko znaju objasniti zašto odabrana slika funkcionira, već instinktivno znaju koje će određene slike iskomunicirati pravu poruku, dok je sama interpretacija slike ostavljena publici i semiotičarima.

Od rane dobi nastojimo dekodirati slike. Slikovnice često igraju ključnu ulogu u našoj vizualnoj komunikaciji. Kad smo učili crtati, naučili smo asociirati vizualne interpretacije i njihove stvarne i zamišljene objekte. Naučili smo da krug sa zrakama predstavlja sunce, broj tri okrenut vodoravno ptice, a čovjekova figura da je prikazana u obliku ravnog i presavijenog štapa spojena u jednoj točki iznad koje je krug. Te grafičke interpretacije, često kulturno specifične, stvaraju temelj na kojem učimo interpretirati slike. Ilustratorov osobni vizualni jezik je jednako komunikacija koncepta kao i umjetničkog izražaja.

Ilustracija može biti tradicionalno napravljena rukom ili digitalno. Tradicionalno uključuje crtež olovkom, ugljenom, suhim ili voštanim ili uljanim pastelama, flomasterima, tušem, slikanje vodenim bojama, akrilnim ili uljanim bojama, temperom. Može se napraviti izrezivanjem i lijepljenjem u stilu kolaža.

Digitalna ilustracija uključuje upotrebu grafičkih alata na računalu, a ilustrirati se može na računalu pomoću miša ili na tabletu pomoću digitalne olovke.

Najpoznatiji su Adobe programi za crtanje i uređivanje: Adobe Illustrator i Adobe Photoshop, a postoje i drugi kao što su na primjer Gimp, Sketchbook i Corel.

Glavna razlika između Adobe Illustratora i Adobe Photoshopa je da Illustrator koristi vektorsku grafiku dok Photoshop koristi rastersku grafiku.

Vektorska grafika je određena smjerom i orijentacijom. Predstavlja vid grafike u kojem su vektorske crte i vektorski objekti osnovni elementi slike. Primjenjuje se kod ilustracije, logotipova, sredstva grafičke komunikacije i tehničkih skica. Jedno od prednosti vektorske grafike je da se može povećavati ili smanjivati bez gubitka na kvaliteti.

Rasterska grafika je na računalu arhivirana kao polje numeričkih vrijednosti. Boja svakog slikovnog elementa pohranjena je kao binarna vrijednost (1 ili 0). Piksela grafiku karakterizira rezolucija, a to je broj piksela po jedinici i dubina boje pojedinog piksela.

Svi osnovni grafički elementi sudjeluju u konačnu vizualnom identitetu. Likovni elementi su točka, linija, ploha, površina, okvir, boja, tekstura, volumen i prostor.

Linija je najčešći i najekspresivniji element grafičkog dizajna. Linije prema karakteru mogu biti: kratke, tanke, oštre, debele, mekane, isprekidane, jednolične. Prema toku: ravne i krivudave ili otvorene i zatvorene. Prema funkciji: konturne, teksturne i strukturne. Zatvorene konturne linije tvore oblik i stvaraju plohu izvana, a strukturne grade oblik iznutra.

Pri korištenju linija prepisujemo im određeno značenje, pa razlikujemo vodoravnu liniju koja ističe širinu, simbolizira tišinu, mir i beskonačnost, dok okomita ističe visinu te simbolizira snagu i moć. Dijagonalne linije daju dinamiku, simuliraju pokret, pa se često upotrebljavaju u temi sporta dok trokutaste linije obično simboliziraju odlučnost i moć.

Razlikujemo geometrijske oblike, apstraktne i organske oblike. Oblici donose simbolična obilježja koja se nadograđuju ovisno o njihovoj veličini, rotaciji i smještaju na podlozi. Tako npr. krug asocira na zatvorenost, cjelokupnost i dovršenost.

Ilustracija može biti i dekorativni element u obliku rastera, teksture pozadine ili nekog uzorka. Dobivene strukture imaju ujednačen ritam ponavljanja te pomažu pri stvaranju dinamike, dodaju dubinu ili osjećaj realnosti, obogaćuju dizajn, stvaraju živost površine. No, bitno je da uzorak ne dominira ili nadjačava gradivni element.

Format je područje aplikacije dizajna definirano vanjskim rubovima i jedan je od ključnih elemenata kompozicije. Ilustracijom se izdvaja sadržaj iz cjeline unutar odabranog formata. Različitim omjerima i količinom utječe se na dojam. Format može biti položen vodoravno, okomito ili može biti kvadratičan. Vodoravan format najčešće se koristi kod pejzaža, dok je okomit za portrete i ljudske figure. Obično se kod odabira formata vodimo standardnim oblicima kvadrata ili pravokutnika koji predstavljaju podlogu papira, ali ponekad su moguća odstupanja od zadanih formata..

3. Majice nekad

Tisak proširio se iz Azije u zapadnu Europu 1700 godine. Najprije se koristila svila i posteljina, a tiskanje su si mogli priuštiti samo bogati ljudi. Tiskalo se pomoću drvenih blokova.

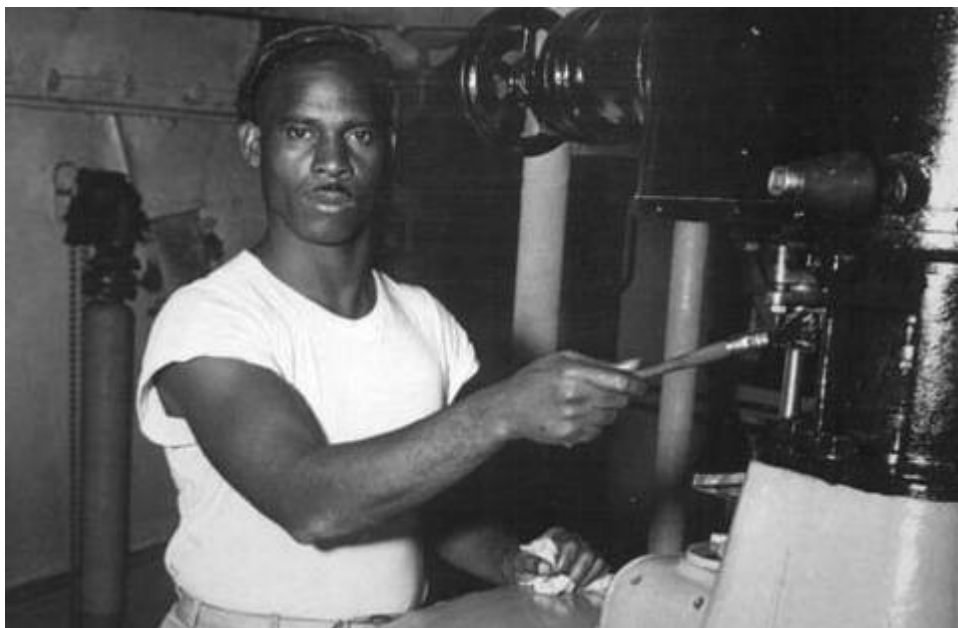
Godine 1904. Cooper Underwear Company prvi je predstavio komad odjeće koji danas znamo kao majicu pod nazivom: "majica za samce". Bila je to rastezljiva košulja koja ne zahtjeva dugmad, odjeća koju nije trebalo popravljati pa je namijenjen samcima bez vještina šivanja. Među prvim proizvođačima majici bili su P.H. Hanes Knitting Company i Fruit of the Loom. (3)

Majice su bile ugodne za nošenje i lagane za održavanje, te je proizvodnja bila jeftina, pa su postale neizostavan komad rublja za mnoge mladiće u Americi. Majice kratkih rukava bijele boje početkom 20. stoljeća postale su obavezno donje rublje članova Američke vojne mornarice.

Dvadesetak godina kasnije na Sveučilištu južne Kalifornije igrački američkog nogometa odjenuli su slične majice kako bi spriječili žuljeve od ogromnih štitnika za ramena. T shirt je postao toliko moderan da su ih studenti počeli krasti kako bi ih mogli nositi. Sveučilište je nakon toga počelo printati “ Property of USC (vlasništvo Sveučilišta Južne Kalifornije) (3)

Osim američke mornarice koristili su ih i radnici u brojnim industrijskim i građevinskim strukama. U početku su ih nosili kao potkošulju, a kasnije tijekom vrućih dana radili su samo u njoj, time majica postaje vrlo popularna radna odjeća.

Slika 1. Radnik u bijeloj majici iz 1944.

Zanimljiv je podatak, da je riječ majica prvi put je upotrijebio F.Scott Fitzgerald u svom romanu “S ove strane raja 1920. godine. (4)

Printane majice često su bile sportske ili sveučilišne majice, no iznimka je bila majica “Čarobnjaka iz Oza koja je napravljena za film iz 1939. godine te je postala vrijedan kolekcionarski predmet. (5)

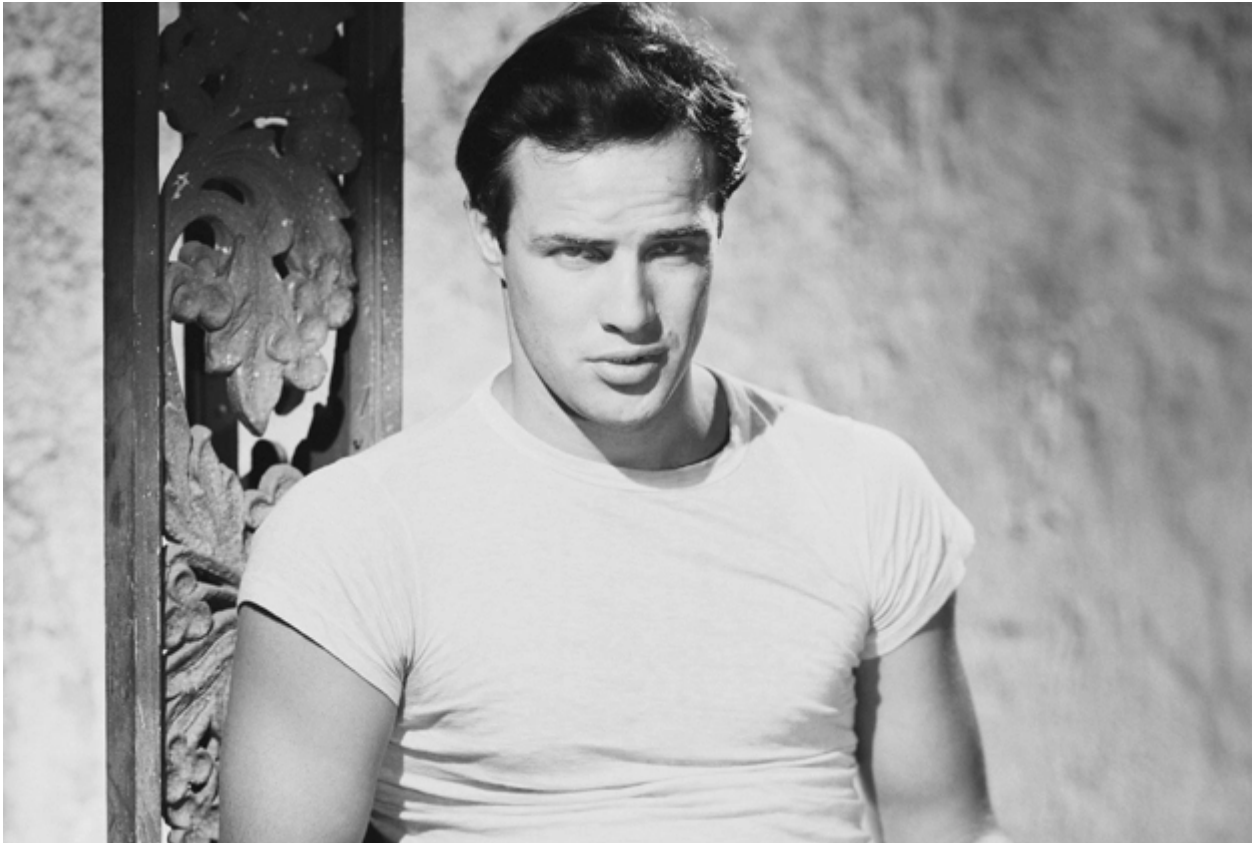
Slika 2. Majica za film "Čarobnjak iz Oza 1939, godine.

Nošenje majici u slobodno vrijeme popularizirali su Marlon Brando i James Dean u Hollywoodskoj sceni u filmovima "Tramvaj zvan čežnja" (eng. A Streetcar Named Desire) i "Buntovnik bez razloga" (eng. Rebel without cause). Tada su one predstavljale bunt i muževnost. Tada su majice nosili samo muškarci, a žene su ih počele nositi tek tijekom 1960ih i 1970ih te majice prestaju biti namijenjene samo jednom rodu. (6)

Otprilike u isto vrijeme došlo je do napretka u sitotisku koji je otvorio nove mogućnosti za tisak na majice. Tisak na majice postao je kvalitetan i imao je pristupačne cijene.

Izumom Plastistol u 1959 započeta je revolucija sitotiska popularizirajući tehniku i dopuštajući kreativnu slobodu i kompleksne grafike (7).

Plastistol je polivinil klorid ili bolje poznat kao PVC ili vinil. To je sintetički plastični polimer dobiven iz soli i etilena. Proizvodnja troši manje energije i otpušta manje plinova naspram druge plastike. Može biti debeo ili tanak, čvrst ili savitljiv, u bilo kojoj boji koju zamislamo.

Slika 3. Marlon Brando u filmu “Travanj zvan Čežnja” 1951.

Mnoge tvrtke iz Floride počele su primjenjivati nazive i znakove odmarališta na majice. Tako tiskane majice postale su vrlo poželjan suvenir. Tvrtka Tropix Togs je s prvom majicom Mickey Mousa pokrenula lavinu licenciranih majica na polju filma, glazbe i zabave.

Tijekom 60-ih i 70-ih godina dvadesetog stoljeća majice se počinju koristiti za izražavanje svojih stavova i razmišljanja, a nose ih svi i muškarci i žene. Pojavile su se i majice s kravatom pokreta Flower Power, političke majice s antiratnim porukama i parole punk pokreta.

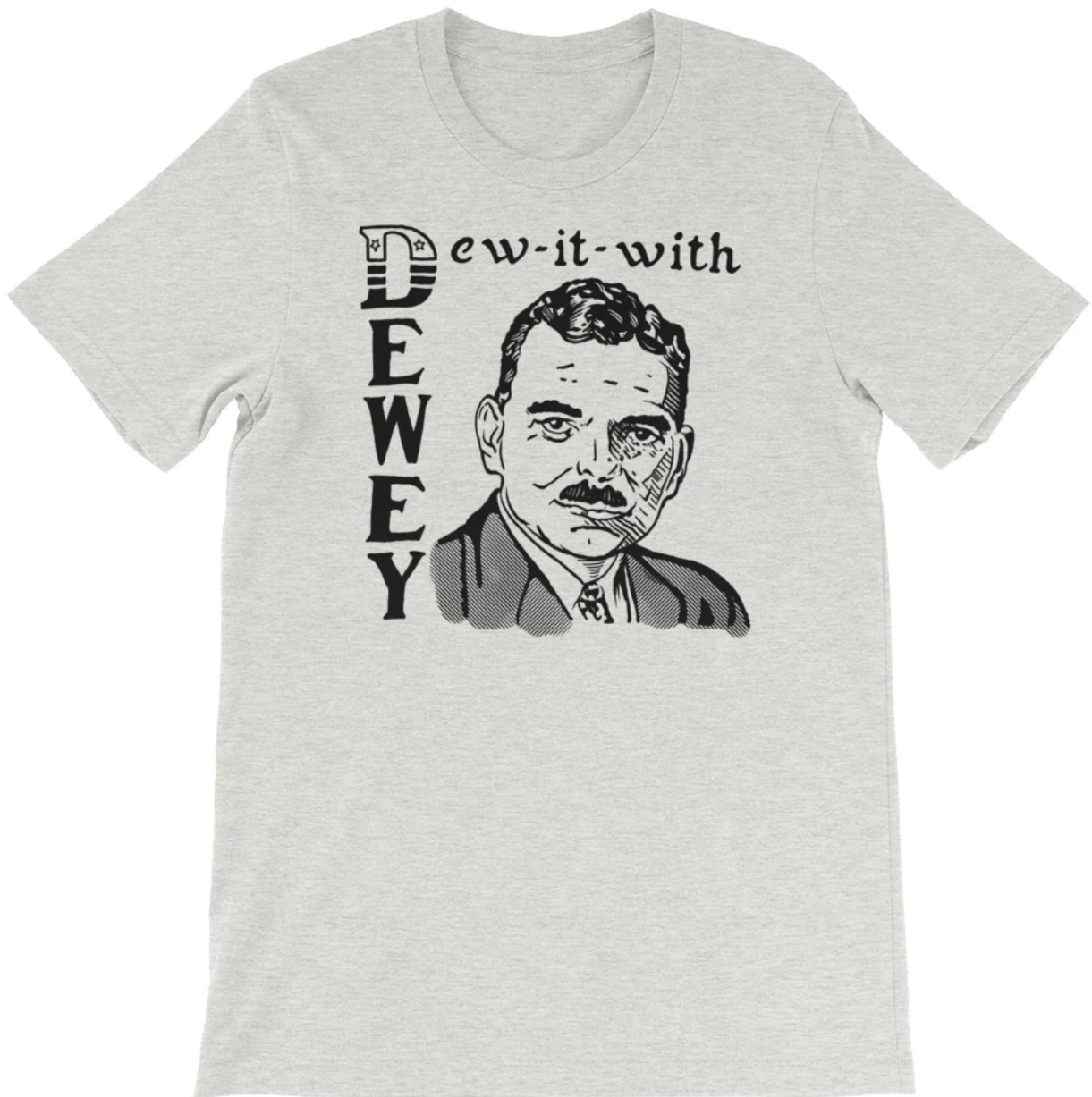
Nastaju i dvobojne majice te Coca-cola u njima pronalazi potencijal za oglašavanje. S vremenom promotivna majica postaje jedan od najpopularnijih artikala. (8.)

Bendovi koji populariziraju grafične majice: Rolling Stones, Grateful Dead, The Beatles i Pink floyd koje se još nose i danas.

Slika 4. Beatles majica.

Bile su popularne i majice s političkim porukama. Tako je Thomas E. Dewey u želi da postane guverner New Yorka napravio majicu sa sloganom “Dew it with Dewey” (u prijevodu: Orosite ga sa Deweyjom) koje su nosili njegovi sljedbenici.

Slika 5. Dew it with Dewey.

Bretonova linija. Niz tamno plavih i bijelih linija koje je popularizirala Coco Chanel kao dio visoke mode 1917., jedan je od primjera ukrašavanja majici (prikazan na slici 6). Inspirirana je francuskim mornarima iz 50 ih godina 1858. Bio je to jedan od koraka prema opuštenijem načinu oblačenja. Nosili su ga razni ljudi od Picassa, Jamesa Deana i drugih.

Slika 6. Coco Chanel u majici s Bretonovom linijom.

Tijekom 60 ih godina kad je komercijalizacija majice kao promotivnog materijala bila u porastu, psihodelični umjetnik Warren Dayton iskoristio je priliku praveći razne političke i pop art majice. Neke od značajnih majica bile su majice s smajlicima, logo Rolling stonesa s usnama i ispruženim jezikom, poljubi me ja sam Irac i majice I love New York.

Slika 7. Majica umjetnika Warren Deytona namijenjena za woodstock.

Sedamdesetih godina dvadesetog stoljeća, New York bio je grozan' i nepopularan za turiste. Milton Glaser angažiran je da napravi logo za New York, te je jednog ručka na paprinatorj salveti napisao I srce New York. Taj logo pomogao je oživljavanju turizma u New Yorku te je majica s tim natipsom postala najimitiranija majica na svijetu. (9)

Slika 8. Majica I love New York.

Još jedna majica nastala je kao posljedica bunta: britanski radio BBC zabranio pjesmu Relax grupe Frankie zbog seksualno eksplicitnog sadržaja. Pjesma je postala vrlo popularna te je menadžer i producent Paul Morley stavio riječi pjesme na majice kako bi proslavio pobjedu za cenzurom. "Frankie says relax" pretvorio je milijune ljubitelja benda u hodajuće reklame iako je popularnost benda ubrzo zamrla. (10.)

Slika 9. Originalna majica s Micky Mausom, likom iz Disneyja.

4. Majica kao sredstvo promocije

Razni brendovi koriste otiskivanje za promoviranje svojih proizvoda jer osim lijepe boje, i zanimljiva ilustracija dodatno privlači kupce. Danas je kupcu jako važno kako će proizvod izgledati jer kada nosimo nešto što nam je vizualno lijepo odmah se i bolje i ugodnije osjećamo i spremniji smo više uložiti u stvari koje nas vizualno privlače.

Jedna od prvih tvrtki koja je koristila otiskivanje majica za promociju svojih proizvoda bila je Coca Cola, 1970 godine. Od 1990. postaje uobičajeno da tvrtke svih veličina proizvode majice s logom korporacije ili sa porukama koji su dio marketinške kampanje. Tijekom 1980 ih i 1990 postaju osobito popularne među tinejđerima i mladim adolescentima. Primjeri brendiranih majici uključuje Calvin Klein, Nike, Addidas i druge. Često se nose majice s logom rock bendova i referenci na pop kulturu. Također često su popularni likovi iz filmova i tv emisija.

Određeni brend može se promovirati na više načina: kao što je važna promocija putem web stranica i društvenih mreža isto tako dobra je ideja promovirati brend i putem promotivnih materijala kao što su notesi, penkala, magneti i odjevni predmeti. Takvi predmeti su nešto što ljudi mogu ponijeti sa sobom, koristiti i pokazati drugima bez da moraju puno o tome govoriti. Pogledom na nečiju majicu često možemo odmah zaključiti o čemu se radi, a to se najčešće događa i nesvjesno kad prepoznamo neki nama poznati brend.

Majice osim što mogu biti način samoekspresije i isticanja pojedinca, mogu se koristiti i u suprotnom cilju, tj. mogu omogućiti da se pojedinac ne ističe u masi ljudi već postaje dio određene grupe. Tako se npr nose razne poslovne uniforme, školske uniforme, majice za maturante i tomu slično. U situacijama kad iste majice nosi grupa ljudi stvara osjećaj cjeline i pripadnosti jednom identitetu.

Majice kao uniforme jednostavne su i lagane za nošenje te daju osjećaj zajedništva i pripadnosti istoj tvrtki. Omogućuju uštedu vremena jer se zaposlenici ne moraju brinuti o tome što će odjenuti svako jutro, udobne su, stvaraju osjećaj pripadnosti, omogućuju lako prepoznavanje i jačaju vizualni identitet tvrtke. (11)

Tiskanje majici započelo je tijekom ranih 1950ih godina, kad su tvrtke u Miamiju, Floridi započele ukrašavati majice imenima lokalnih odmarališta i drugih turističkih destinacija. Danas su majice vrlo popularne i korištene kao način samoekspresije pomoću koje pojedinci izražavaju svoja uvjerenja, podupiru različite ciljeve, omogućuju promociju proizvoda i ideja. Majice se nose u gotovo svakoj prigodi i vrlo su jednostavan i popularan izbor odjeće.

Danas majice se koriste gotovo u svakoj prilici, jednako su popularne u poslovnom i privatnom okruženju. Prednost tome je što je majica jednostavna, lako se oblači i pojedinac sam može odlučiti koliko će pažnju posvetiti kombiniranjem s ostalim odjevnim predmetima.

5. Metode ukrašavanja majici

Danas majice proizvode se ili od prirodnih materijala kao što su pamuk i lan ili od sintetičkih materijala kao što je poliester. Majica danas nije samo dio odjeće već predstavlja način samoekspresije. Ispunjava potreba pojedinaca da se istakne, da se osjeća posebno i jedinstveno. Ta potreba navela je ljude da na različite načine ukrase i dotjeraju svoju odjeću. Majice se danas proizvode u raznim oblicima, izrezima, uzorcima i bojama.

Različiti su načini ukrašavanja majici: umakanjem u boju, blajhanjem, izrezivanjem pojedinih dijelova, otiskivanjem zanimljive ilustracije ili inspirirajućih poruka. No, one nisu samo za pojedince koji se žele istaknuti već i za sve druge ljude. Danas korporacije koriste tu potrebu kako bi čim bolje, brže i lakše promovira svoje proizvode i svoju tvrtku.

5.1. Sitotisak

Sitotisak se koristi u tekstilnoj industriji, elektroničkoj, auto industriji i drugim industrijskim granama. Prednosti sitotiska su mogućnosti tiska na različitim oblicima i vrstama tiskovnih podloga kao što su drvo, tekstil, keramika, guma, plastika, juta, karton, papir i druge.

Tiskovna forma je fina mrežica koja je s jedne strane napeta na okvir i na sebi posjeduje šablonu. Slobodne površine na šabloni nastaju uslijed selektivnog zapunjenja mrežice, dok preostali otvori mrežice čine tiskovne elemente.

Mrežice za sitotisak su tanke tkanine nastale ispreplitanjem prirodnih, sintetičkih ili metalnih niti. Koriste se poliesterske, peronske ili najlonske mreže. Gustoća tkanja takvih mrežica kreće između 90 i 120 niti po centimetru.

Vidljivi otisak dobiva se potiskivanjem bojila gumenim ili sintetskim rakelom. (Prikazano na slici broj 10.) Potisnuto bojilo prolazi kroz otvore na mrežici. Ovisno o gustoći mrežice, jačini pritiska rakel, vrsti podloge i konzistenciji bojila postižu se različiti nanosi bojila. Vrijeme sušenja često se ubrzava povećanjem temperature zraka u tiskari.

Slika 10. Pritiskanje boja rakelom.

Boja za sitotisak priprema se prije tiska. Za podloge koje posjeduju veću površinsku moć apsorpiranja primjenjuju se jednokomponentna sitotiskarska bojila. Često se uz takvo gusto bojilo dodaje razrjeđivač kojim se regulira viskoznost. Dok se za tisak neupojne tiskovne podloge koriste dvokomponentna brzосуšeća bojila kojima se dodaje katalizator.

Sitotisak se uglavnom danas koristi za otiskivanje: naljepnica, tapeta, ambalaže i višedijelnih plakata.

Prednosti sitotiska su mali troškovi proizvodnje, dobar nanos boje, trajan i izdrživ otisak, nije ograničen formatom, omogućuje lakši ispis na pojedine dijelove odjeće kao što su na primjer rukav, kapuljača i slično te je izvrstan za veće narudžbe.

Nedostaci sitotiska su da je za pripremu proizvodnje potrebno znanje i vrijeme, nije isplativ za malu količinu narudžbe, otisak može djelovati debelo i plastično te fotografije i detalji visoke rezolucije ne mogu se prikazati dobro.

5.2. Termotisak na majice

Termotisak na majice obavlja se pomoću ručno rezanih folija. Termotisak je namijenjen tiskanju svih vrsta tekstila, a tako i majici. Na izrezane folije djelovanjem visoke temperature prenose se različite vrste prirodnih i sintetičkih materijala. Termotisak je pogodan za tiskanje manjih veličina.

Prednosti termotiska su brzina otiska, kvaliteta otisaka u boji, lako održavanje, i prihvatljiva cijena za manje količine

5.3. Sublimacijski tisak

Sublimacijski tisak je tehnika bojanja poliesterskih majici prelaskom boje sa papira pomoću termo pegle, a dobiva se otisak gotovo fotografske kvalitete. Mogu se jedino tiskati bijele majice.

Prednosti su pristupačna cijena pojedinačnog otiska ili malih serija, cijena otiska se ne mijenja brojem otisnutih boja, kvalitetan foto ispis, kratko vrijeme proizvodnje i isporuke, nisu potrebne matrice ili sita pa je i izrada dizajna jeftinija.

Slika 11. Primjer sublimacijskog tiska.

5.4. DTG tisak na majice (Direct To Garment print)

Tehnika direktnog tiska na majice sve je prisutnija tehnika koju upotrebljavaju male radionice ili shopovi za izradu majici po narudžbi jer omogućuju da majica bude napravljena u vrlo kratkom roku. Takve mogućnosti su neograničene, može se printati grafika, vektor, fotografija u png, ai, ili drugom formatu.

DTG tisak radi se na pamučnim tkaninama koje su ili stopostotni pamuk ili mješavina pamuka i poliestera s većim udjelom pamuka. Tiskaju se kratke i duge majice, košulje, pregače, kuhinjske krpe, platnene vrećice i slično.

Digitalni tisak izravno na tkaninu predstavljen je 2004. godine. Prednost DTG tiska je da omogućava ispis malih naklada bez dodatnih troškova pripreme proizvodnje. (12)

Slika 12. Primjer DTG tiska.

Pripreme DTG tiska sastoji se od tri vrlo jednostavna koraka. Najprije potrebno je izraditi dizajn na računalu, zatim poslati dizajn na pisač za ispis te, na kraju, toplinski obraditi tisak.

Prednosti digitalnog tiska su mogućnost male narudžbe, jednostavna priprema motiva za tisak, izvrstan ispis za fotografije, ekološki je prihvatljiviji i čišći od sitotiska.

Mane sitotiska su da je za ispis tamne podloge potreban prvo ispis bijele i priprema podloge, skuplja tinta od sitotiska, pa ne daje značajnu uštedu pri ispisu velikih količina, reprodukcija boja ograničena je na CMYK, ima ograničen format ispisa i ispisuje samo na tkaninu, Slika mora biti 300dpi (13)

Slika 13. Rolling Stones majica.

5.5. Majice umočene u boju

Tijekom 1960 ih postaje vrlo popularno miješati boju za tkaninu stvarajući šarene majice. Majica se zgužvala u loptu i pričvrstila gubicama te su se različiti dijelovi bojali u različite boje zatim bi se stavili u lonac i prokuhali. Rezultat su šarene majice često raspršenog kružnog uzorka. Najčešće su ih nosili hipiji.

Slika 14. Primjer majica umočenih u boju.

Majice šarenih boja koristile su se kao umjetnost protesta tijekom Vijetnamskog rata. Hipiji su činili većinski dio modnog izražaja, pokazujući se u šarenim pulloverima, hlačama, ukrasima za kosu i majicama. (14)

5.6. Majice s blajhom

Blajhanje je proces uklanjanja boje s materijala. Danas je popularan način ukrašavanja majica jer ne zahtjeva puno novaca, iako je potrebna određena vještina ovisno o kompleksnosti dizajna. Vrlo je kreativan način za dobivanje unikatnih majici.

Blajh je izumljen u 18 stoljeću u Parizu, a primarna namjena je izbjeljivanje odjeće. Blajh se osim za izbjeljivanje odjeće koristi i za posvjetljenje kose, dezinfekciju i izbjeljivanje papira. (15)

Slika 15. Primjer majice ukrašene blajhom.

Slika 16. Drugi primjer majice umočene u blajh.

Slika 17. Još jedan primjer majice umočene u blajh.

Proces nastanka tie dye majice je isti kao i majicama umočenim u boju. Majica je potrebno zgužvati u loptu, spojiti gunicama te nanositi blajh na dijelove majice. S obzirom da blajh uklanja boju s majice za razliku od boja koje dodaju boju važno je da majica bude prethodno obojena u neku boju, najpopularnija je crna jer daje lijepi bakreni ton, također je dobar rezultat dobivamo blajhanjem crvene, plave i sive majice, no može se koristiti i majica bilo koje druge boje koja nije bijela.

Drugi način uređivanja majice pomoću blajha je crtanje po majici blajhom. Unutar majice stavlja se karton kako bi zaštitio drugu stranu majice te sa bočicom s blajha pomiješanog s vodom koja ima uski otvor prave se željene linije.

Treći način uređivanja je uređivanje tzv. stencil tehnikom ili šablonama. Najprije se od kartona napravi šablona ilustracije koju želimo na majici. Dio kartona koji je izrezan biti će vidljiv na majici. Isto kao i kod crtanja blajhom na majici stavlja se unutar majice karton kako bi se zaštitila druga strana majice, na prednju se stavlja šablona koja je potrebno pomoću pegle nanijeti na majicu kako bi se šablona bolje držala te potom se uzima bočica pomiješana s vodom i blajhom kojom se prska po šablona i oko nje.

Slika 18. Primjer ilustrirane majice.

Slika 19. Drugi primjer ilustrirane majice.

Slika 20. Majica napravljena stencil tehnikom.

5.7. Majice bojane prirodnim bojama

Umjesto boja za tkaninu moguće je koristiti i boje nastale pomoću prirodnih pigmenata. Moguće je bojanje pomoću kurkume, kadulje, broća, nara, kane i šafrana. (15)

5.8. Strojno vezanje

Majice se mogu ukrašavati i strojnim vezenjem odnosno šivanjem iglom i koncem pomoću šivaćih mašina. Prednosti su dugotrajnost i reljefni izgled veza i postojanost boje konca, a mana je dugo vrijeme izrade.

6. Praktični dio

Ilustracije sam radila u Adobe Illustratoru. Adobe illustrator je program koji omogućava izradu vektorske grafike. Koristila sam curve tool, pen tool, curvature tool, anchor point tool, ellipse tool, selection tool, direct selection tool.

6.1.Prva ilustracija

Moja prva ilustracija bila je ilustracija sa lisicom i paprati. Tri lista paprati ponavljaju oblik lisičje glave, dva sa strane koja prate smjer lisičjih ušiju te srednja koja predstavlja samu lisicu. Lisica, stanovnik šume, ispred paprati podsjeća me na pauna koji se šepri svojim perjem, no ona je lukavija od pauna, ona se kiti listovima paprati. Prilagođuje se svojoj okolini, vješta je, okretna i brza.

Slika 21. Ilustracija lisice

Slika 22. Otisnuta majica u sitotisku.

6.2. Druga ilustracija

Druga ilustracija prikazuje jazavca ispred svoje jazbine. Na ulazu nalazi se trava.

U mirnom mjestu kraj zapuštene šume živi jedan jazavac. Njegova kuća u obliku je ananasa. Topli dani ljeta odavno su prošli, jesen je nastupila na vrata. Jazavac uživa u posljednjim zrakama ljeta i jeseni sve dok ne utone u svoj duboki zimski san. Kuća u obliku ananasa podsjetit će ga na lijepe sunčane dane s mnoštvom bobica koje će istražiti možda već iduće godine.

Slika 23. Jazavac u ananas kući.

6.3. Treća ilustracija

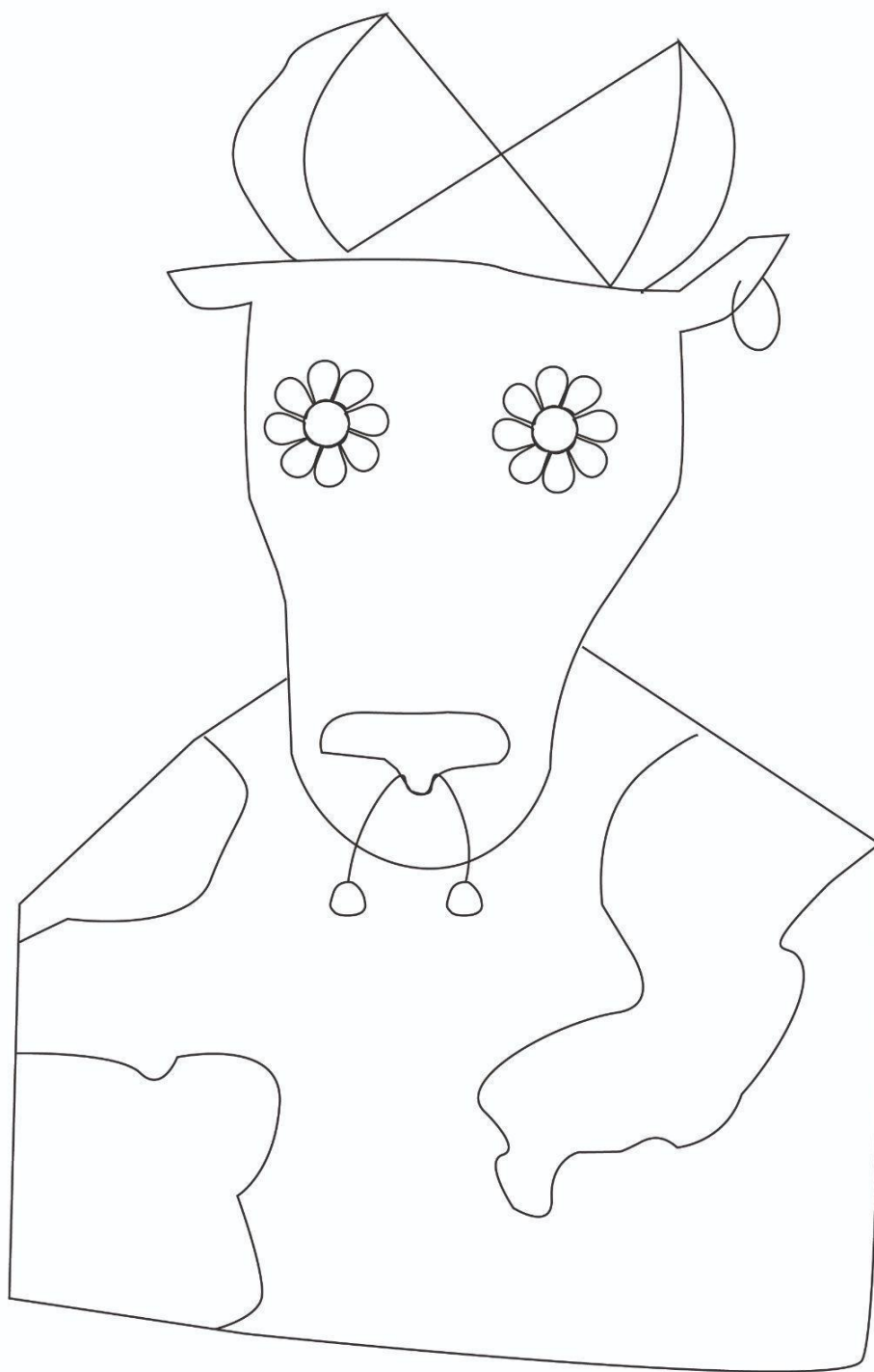
Treća ilustracija predstavlja tim kućnih ljubimaca. Jednu papigu i jednog psa. Neobičan duo, spreman je za razne pustolovine. Gledaju jedno drugog u oči i rukuju se. Dogovaraju se za iduću nevolju koju će učiniti dok njihovih vlasnika nema. Papiga nosi irokezu i ima obrijan vrat, pas nosi naočale i uši drži visoko gore, spreman je na svaki i najmanji šum.

Slika 24. Papiga i pas

6.4. Četvrta ilustracija

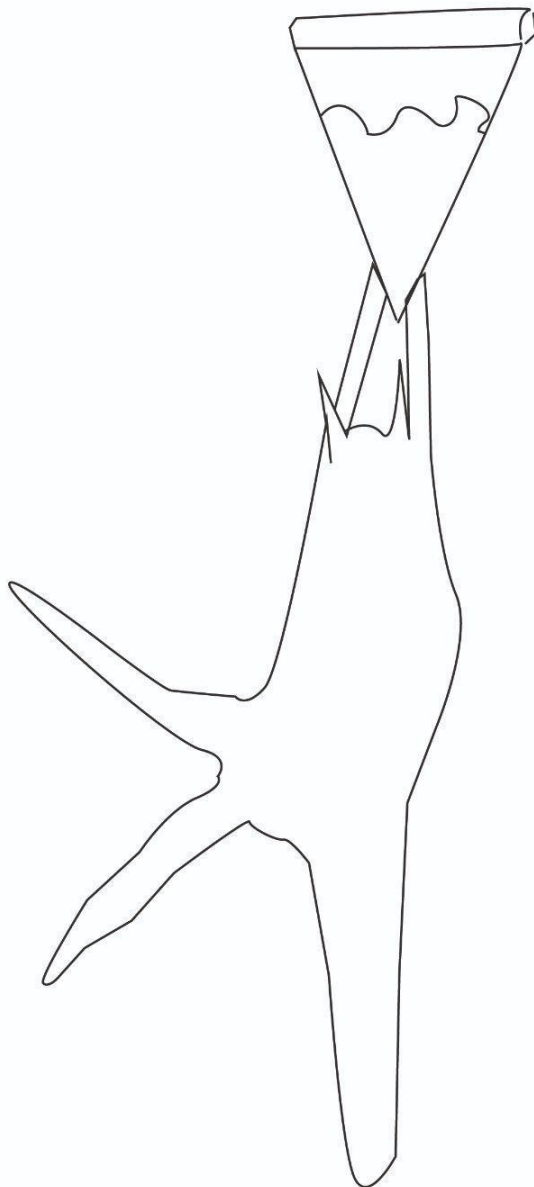
Četvrta ilustracija prikazuje kravicu koja je odlučila svoj izgled upotpuniti pirsinzima na nosu i u uhu. Nosi cvijeće na očima prema posljednjoj modi. Između rogova pojavljuju se dvije tanke niti paukove mreže. Ništa ju ne smeta. Potpuno je opuštena.

Slika 25. Modna kravica

6.5. Peta ilustracija

Peta ilustracija prikazuje mačku koja drži pizzu: slastan zalogaj koji nikako ne smije propustiti. Ova mačka ozbiljno je gladna.

Slika 26. Kad si gladan pojedi pizzu.

7. Proces ilustracije

Ilustracije sam radila u Adobe Illustratoru. Adobe Illustrator je program koji omogućava izradu vektorske grafike. Koristila sam curve tool, pen tool, curvature tool, anchor point tool, ellipse tool, selection tool, direct selection tool.

Slika 27. Pen tool

Pen tool je alat koji sam najviše koristila pri izradi ilustracije. Pomoću njega stvorila sam većinu linija na svojim ilustracijama

Slika 28. Curvature tool

Curvature tool koristila sam kad je trebalo određene linije korigirati i zaobliti

Slika 29. Anchor point tool

Anchor point tool također sam koristila kako bih zaoblila određene linije. Linije se zaobljuju tako da se presavijaju u jednoj odabranoj točki.

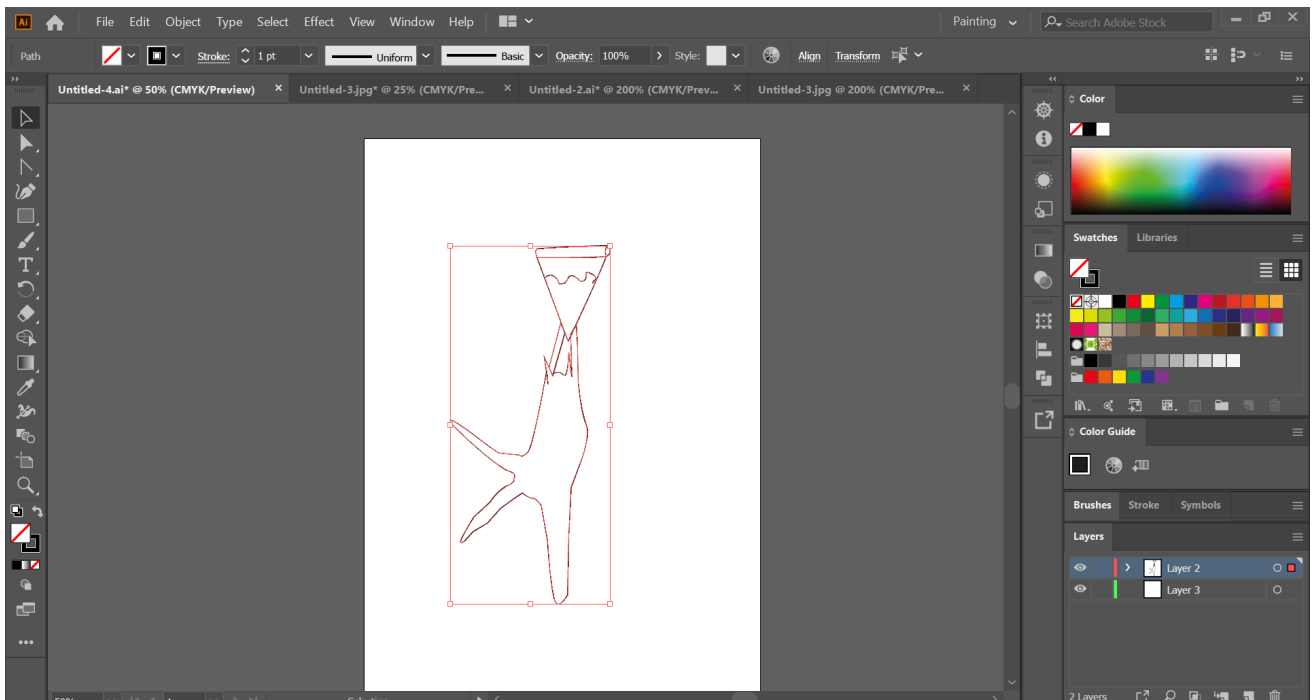
Slika 30. Ellipse tool

Pomoću ellipse toola stvarala sam krugove za oči krave, dok sam ostale krugove radila pomoću pen toola kako bi oči drugih životinja djelovale prirodnije i nepravilnije.

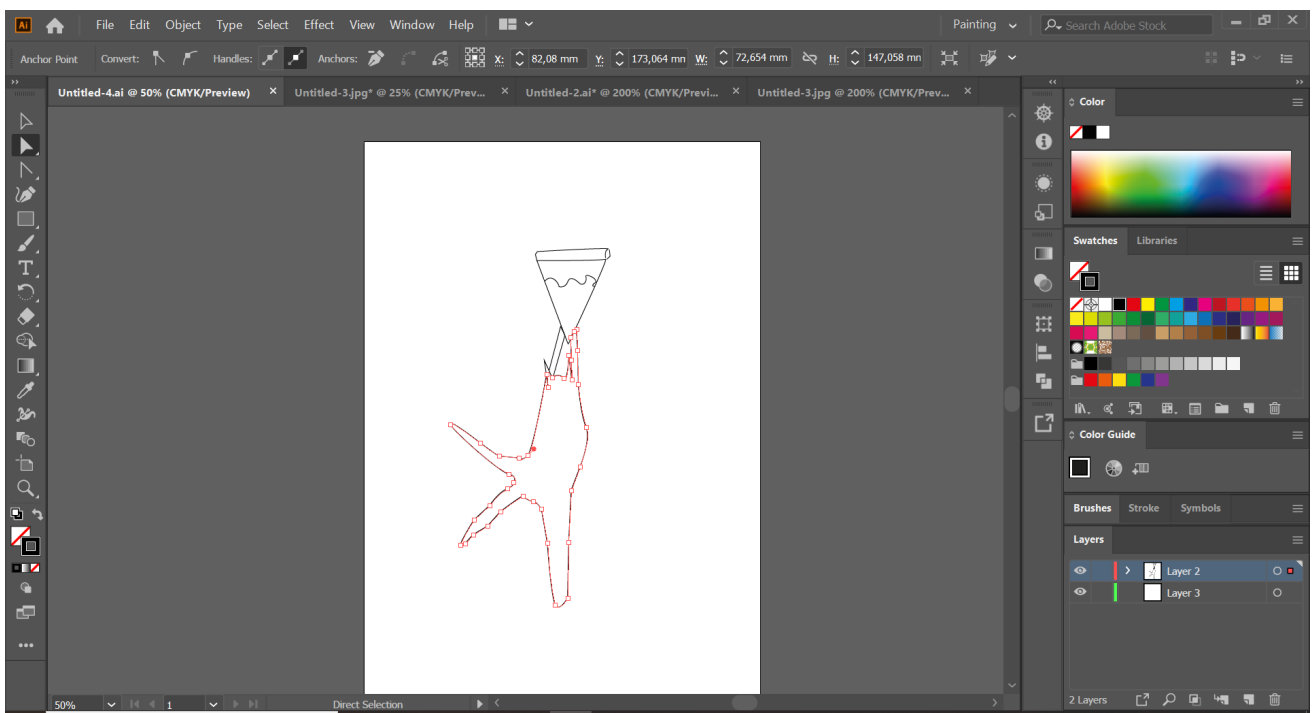

Slika 31. Selection tool

Pomoću selection toola pozicionirala sam elemente na površini. Prilagođavala sam veličinu oblika i njihov položaj te vršila odabir određenih linija koje sam planirala promijeniti na određeni način.

Slika 32. Odabir pomoću selection toola.

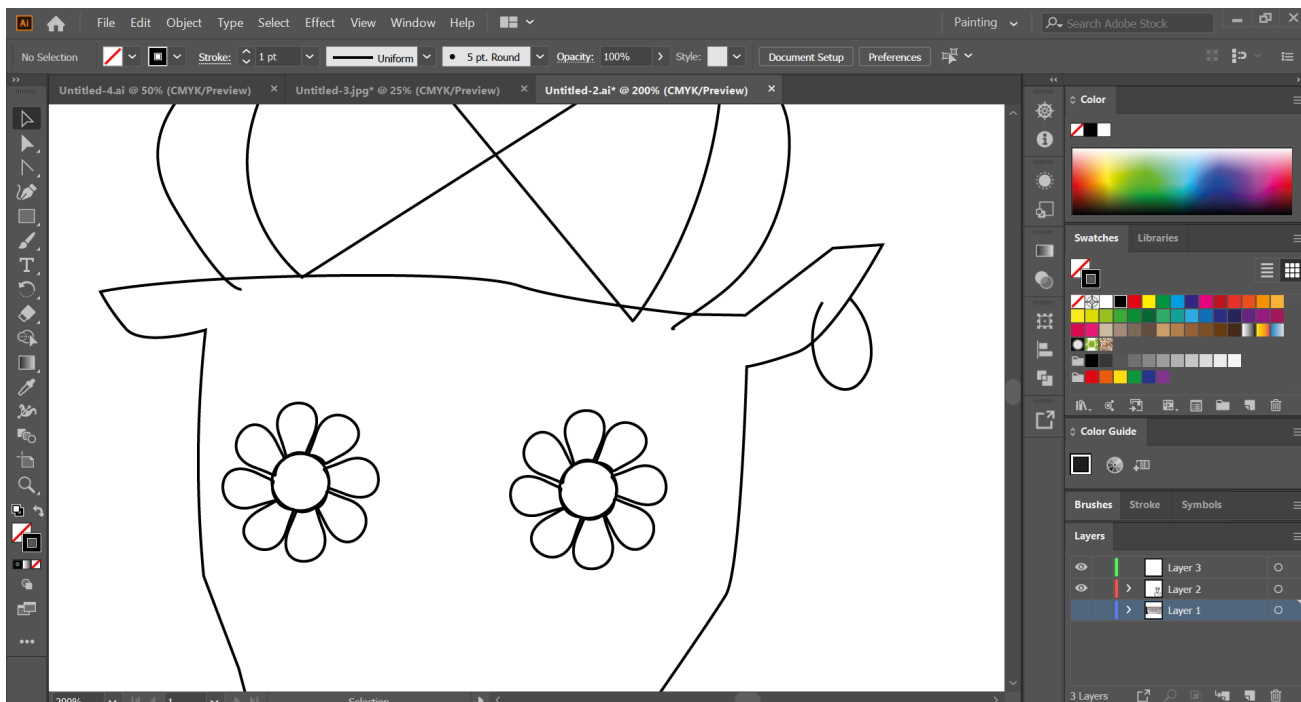

Slika 33. Prilagođavanje oblika pomoću direct selection toola

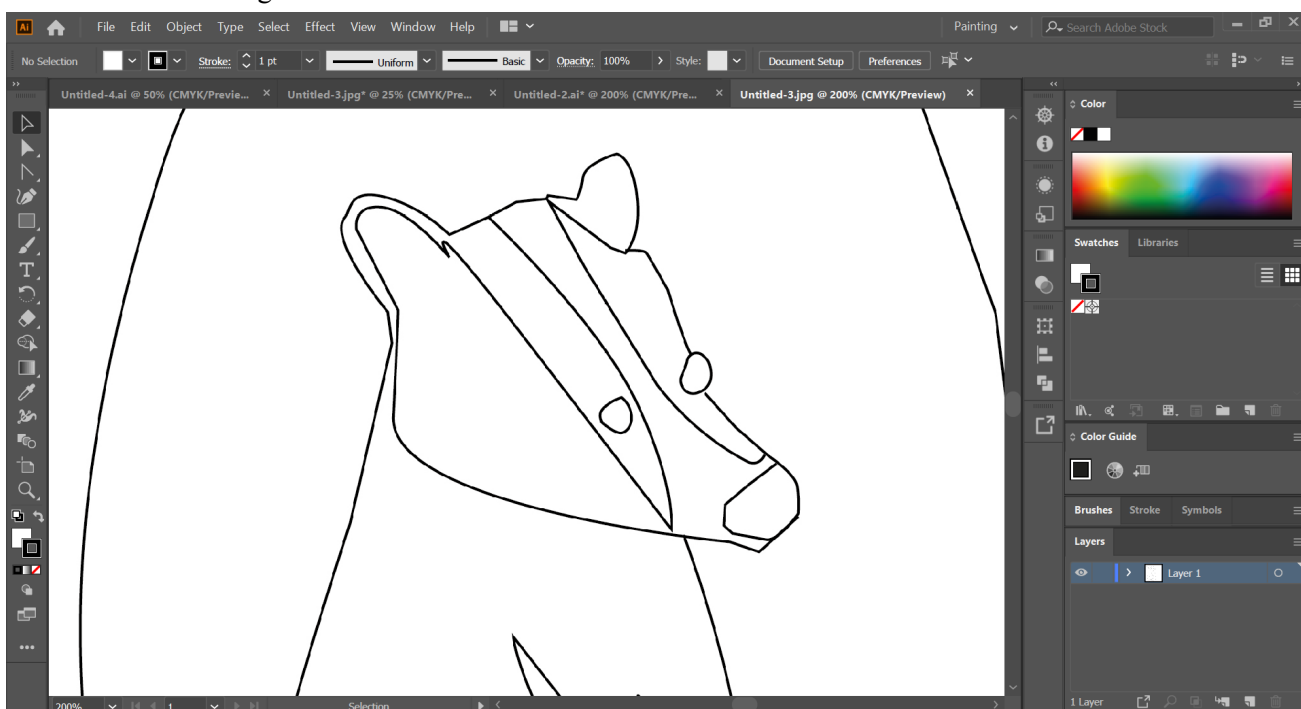

Slika 34. Direct selection tool

Pomoću direct selection toola odabrala sam određene točke na liniji koje želim zaobliti te sam krugove koji su bili napravljeni pomoću ellipse toola promijenila u latice. Oči krave sam napravila u obliku cvjetića. Htjela sam staviti i cvijet između rogova, no tada ima previše ponavljanja, a opet prazni rogovi izgledaju previše prazno.

Slika 35. Pravilan krug na očima krave.

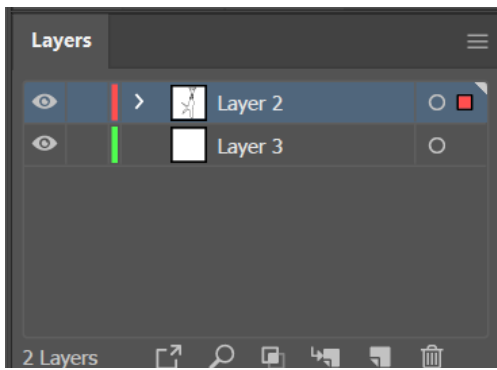

Slika 36. Nepravilne oči jazavca

Slika 37 Zoom tool

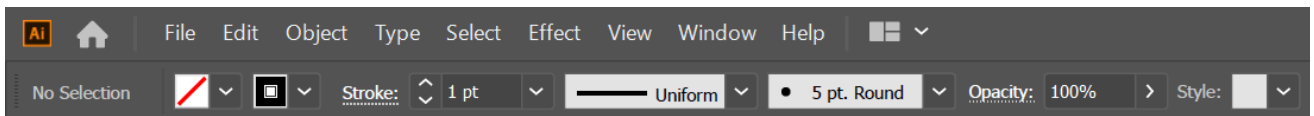
Povremeno sam koristila i zoom tool kako bih približila pojedine dijelove ilustracije kad sam ih uređivala oblikujući linije.

Slika 38. Layer

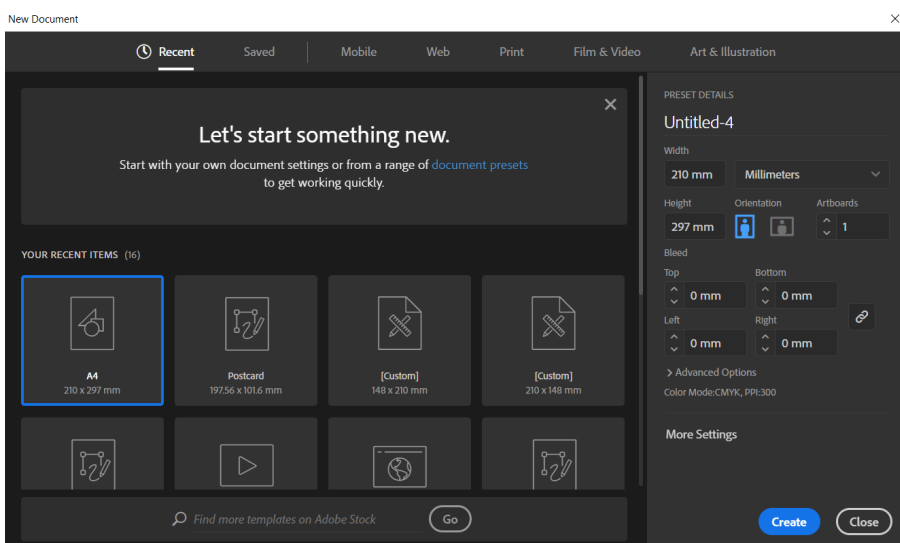
Koristila sam se i layerima. Layeri omogućuju da se uređuju različiti dijelovi datoteke te se oni mogu prema potrebi prikazati ili sakriti. U svakoj slici imala sam dva do tri layera.

Debljina linije mora biti minimalno 1pt, 1px ili .034 inča. Sve što je manje od 1pt ne može biti printano. Debljina linija mojih ilustracija je 5 pt. Linije su crne boje, ali će u printu na crnoj majici biti bijele boje.

Slika 39. Debljina linije

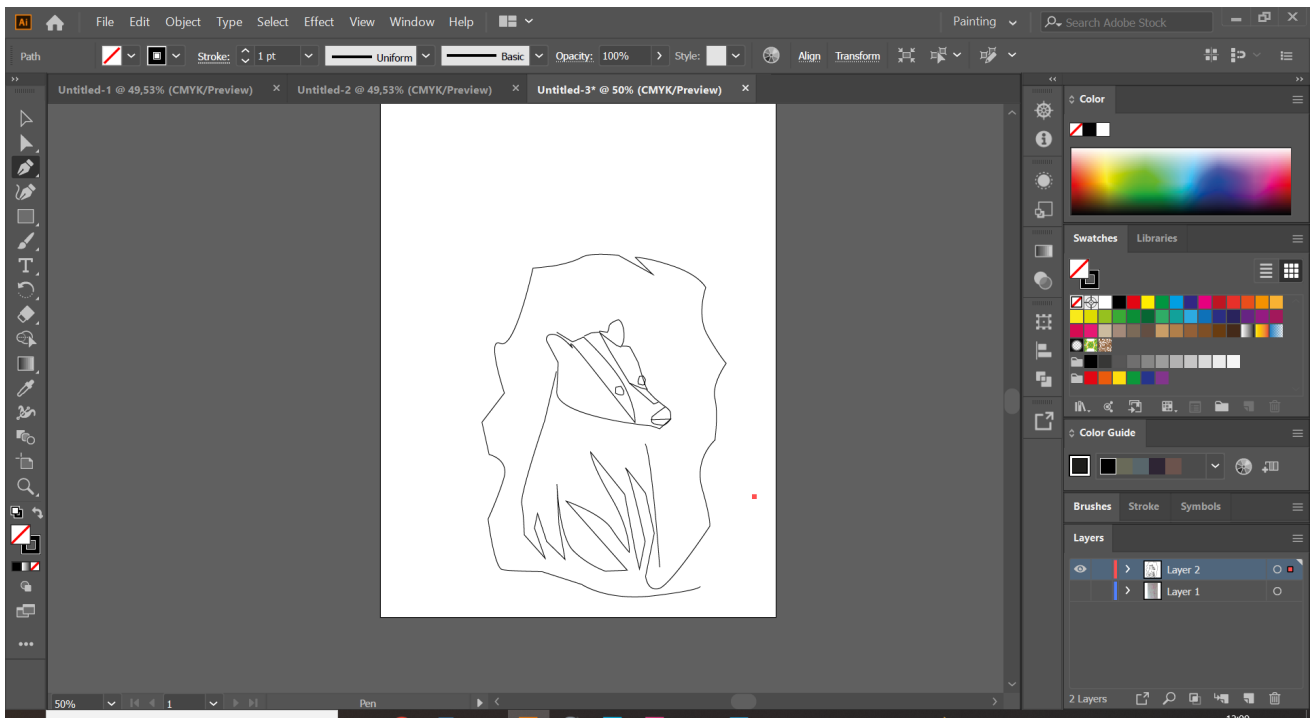
Koristila sam klasičan A4 format. A4 format iznosi 29.7 x 21 cm. A4 format je standardni format papira za pisanje i printanje. Položaj papira je uspravan.

Slika 40. Format ilustracije

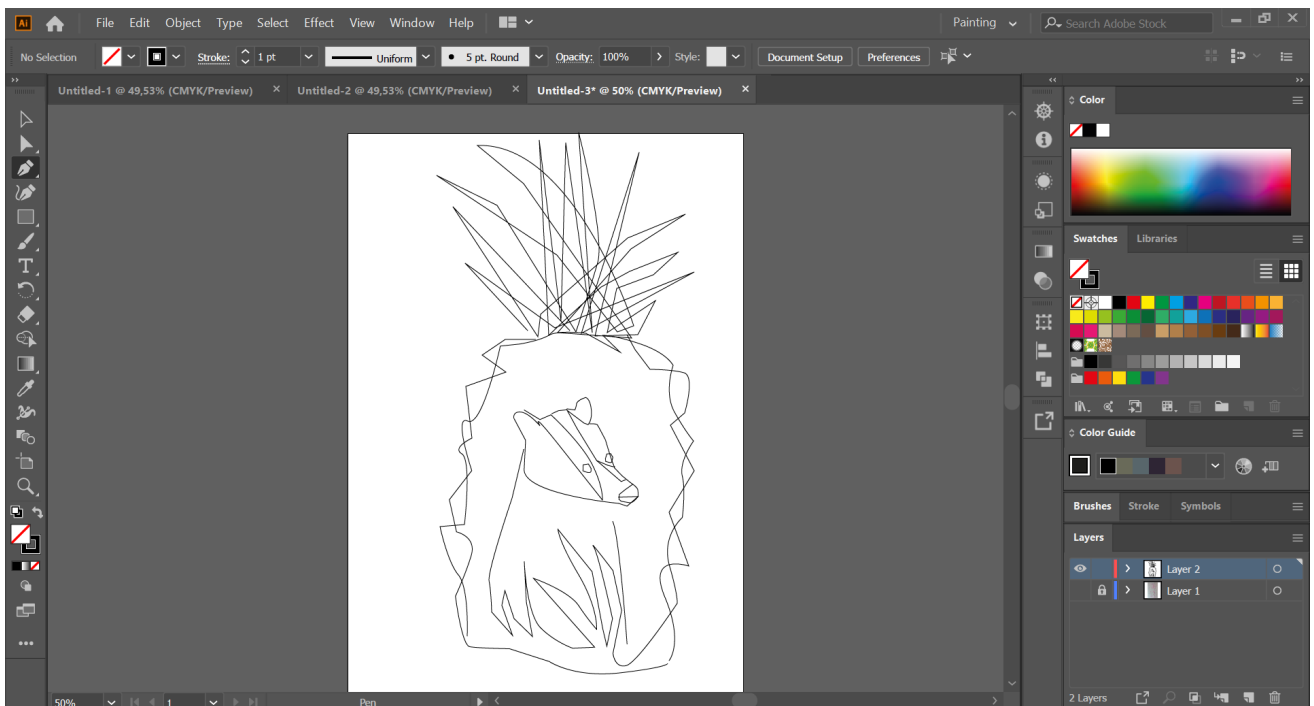
Kod ilustracije jazavca imala sam brojne preinake. Prva verzija sastojala se od jednostavne linije jazbine, još nisam došla do ideje da bi jazbina mogla izgledati kao ananas.

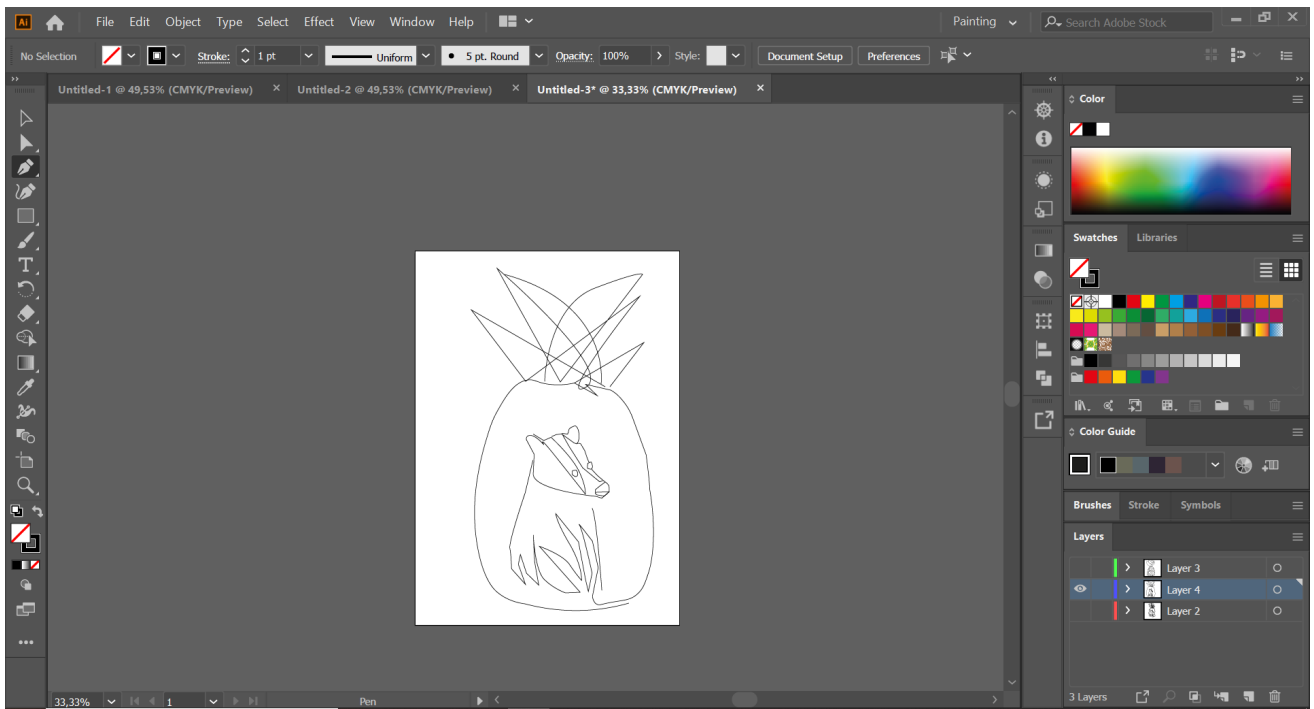
Slika 41. Jazvac verzija 1

Zatim sam od linija koje čine okvir jazbine nadodala drugu isprepletenu liniju koja bi mojoj ilustraciji dala novu dimenziju.

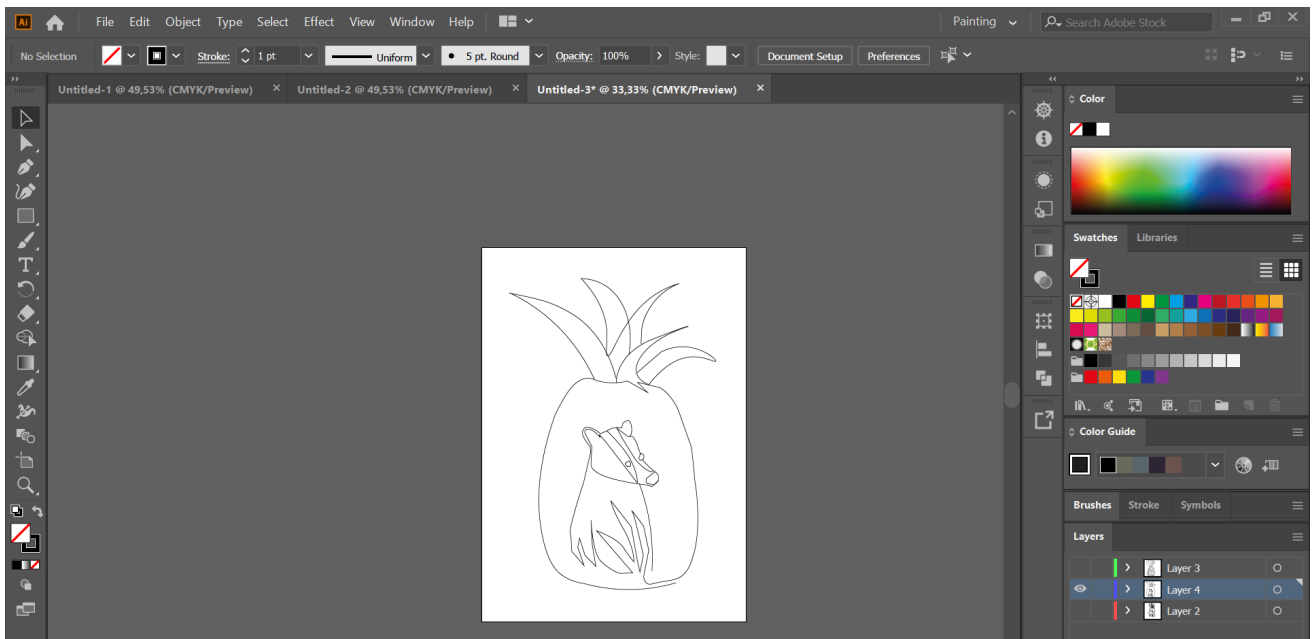
Slika 42. Jazvac verzija 2.

S drugom verzijom jazavca bila sam manje zadovoljna nego sa prvom. Gornji dio koji je trebao predstavljati travu iznad jazbine podsjetio me da jazbina podsjeća na oblik ananasa te sam tu ideju počela slijediti. Pojednostavila sam oblik i lišće, te dobila verziju broj 3.

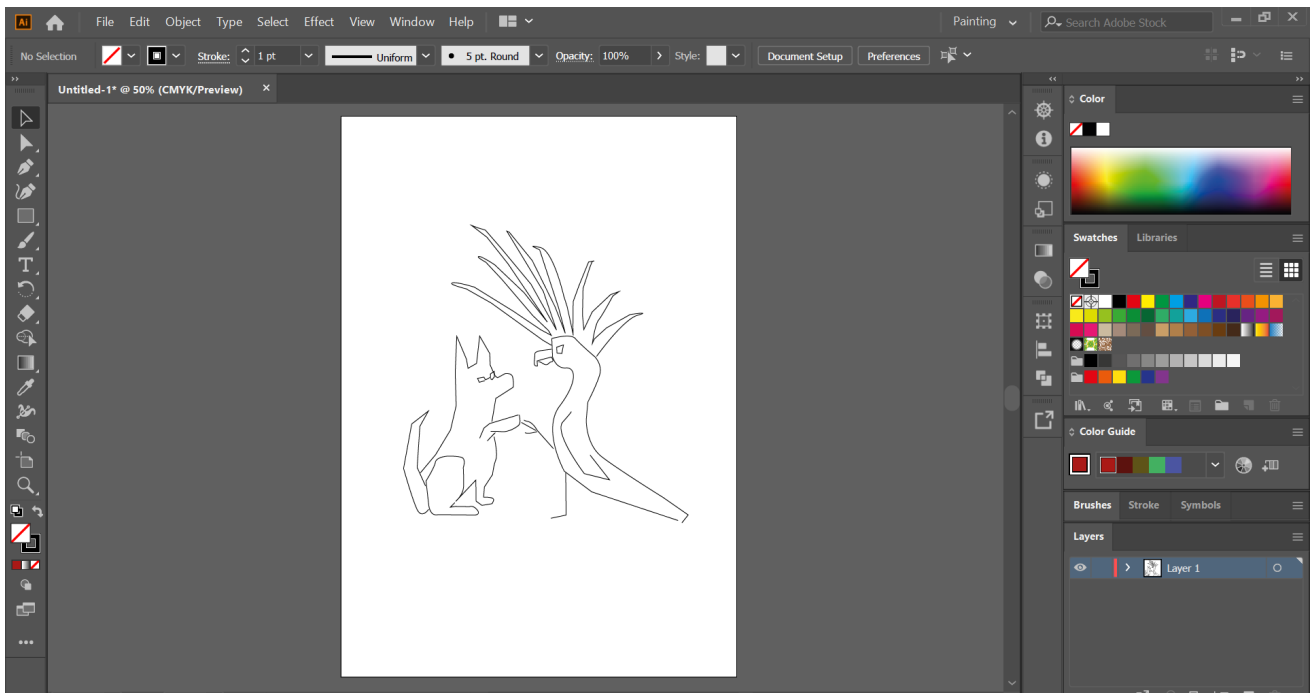
Slika 43. Jazavac verzija 3.

Odlučila sam napraviti još jednu varijaciju lišća koje više slijedi oblik donje trave. I koje djeluje manje geometrijski.

Slika 44. Jazavac verzija 4.

Imala sam problem sa nogama psa. Prva prednja noga bila je znatno veća od šape koju pruža papigi te sam to trebala promijeniti.

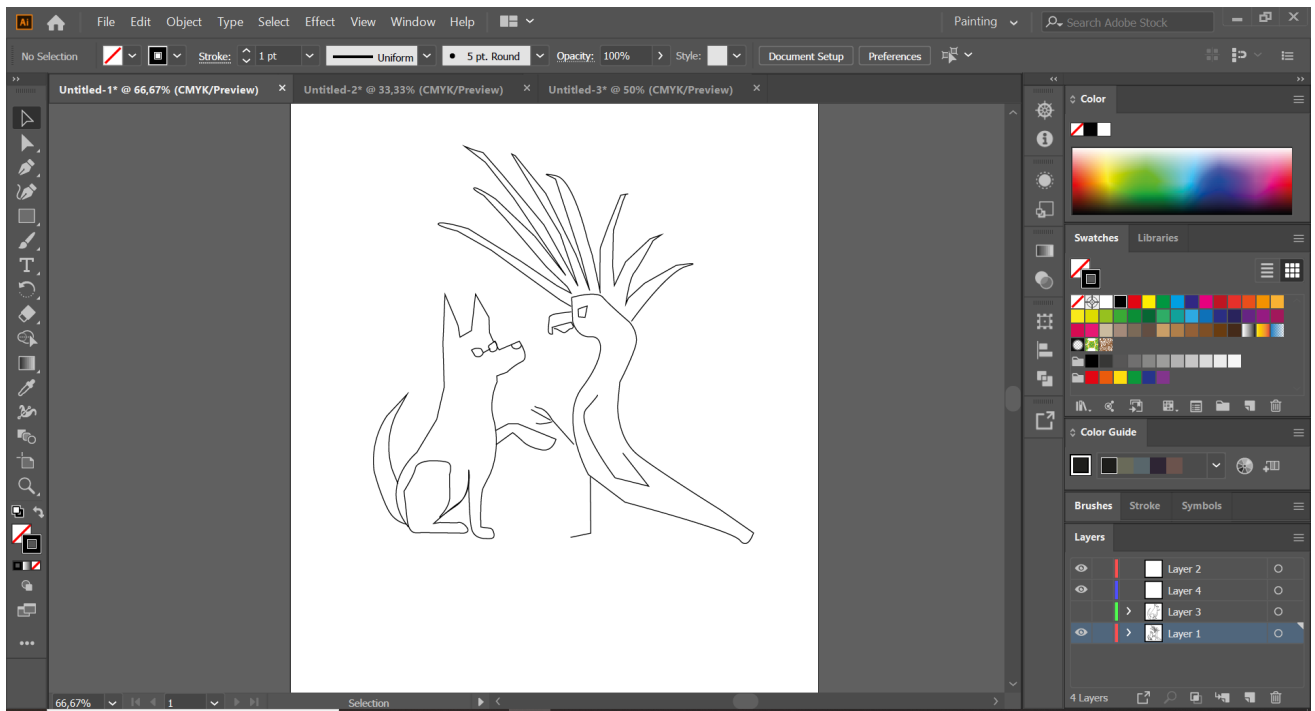
Slika 45. Pas i papiga. Verzija 1.

U drugoj verziji izravнала sam prednju nogu u ravni desne te sam dodala drugu zadnju nogu, no ubrzo sam shvatila da to djeluje kao greška te sam to odlučila promijeniti

Slika 46. Pas i papiga. Verzija 2.

U idućoj verziji ispravila sam svoju grešku sa zadnjim nogama, ali prednje noge, prednja koju pruža papigi još je uvijek veća od druge prednje šape, no kada bih skratila šapu ona ne bi došla do izražaja i ne bi bio postignuti isti rezultat.

Slika 47. Pas i papiga Verzija 3

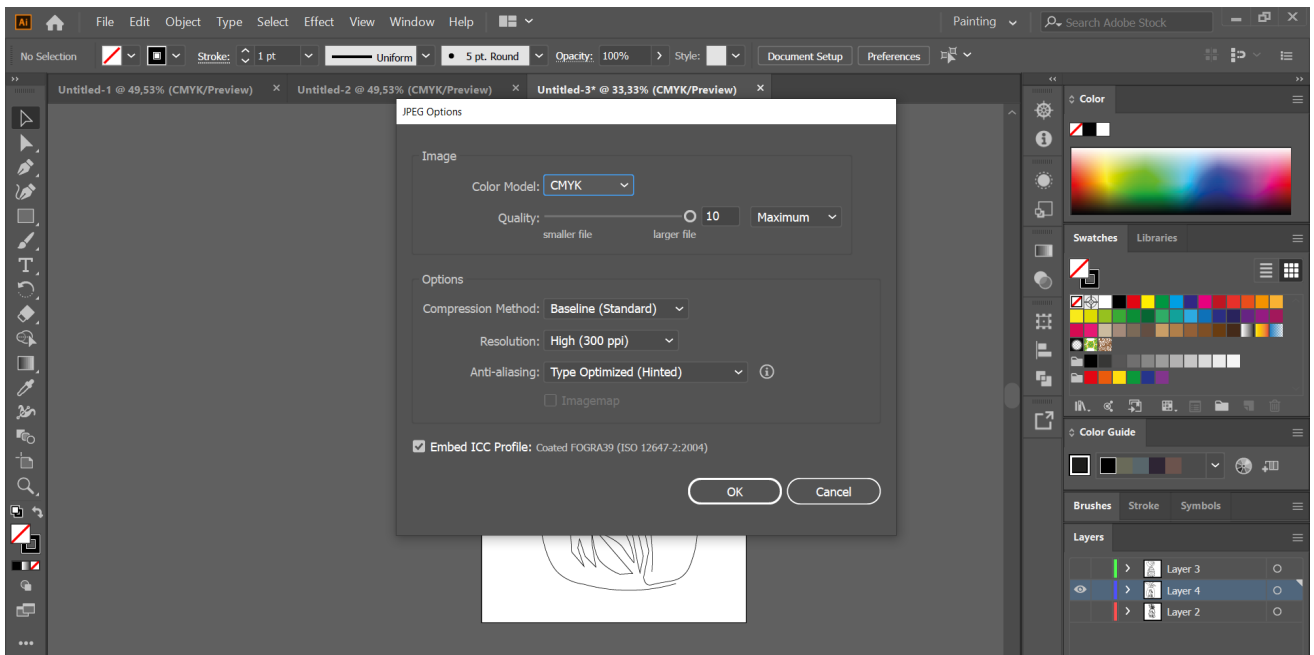
Kod ilustracije mačke s pizzom dvoumila sam se oko položaja na majici.

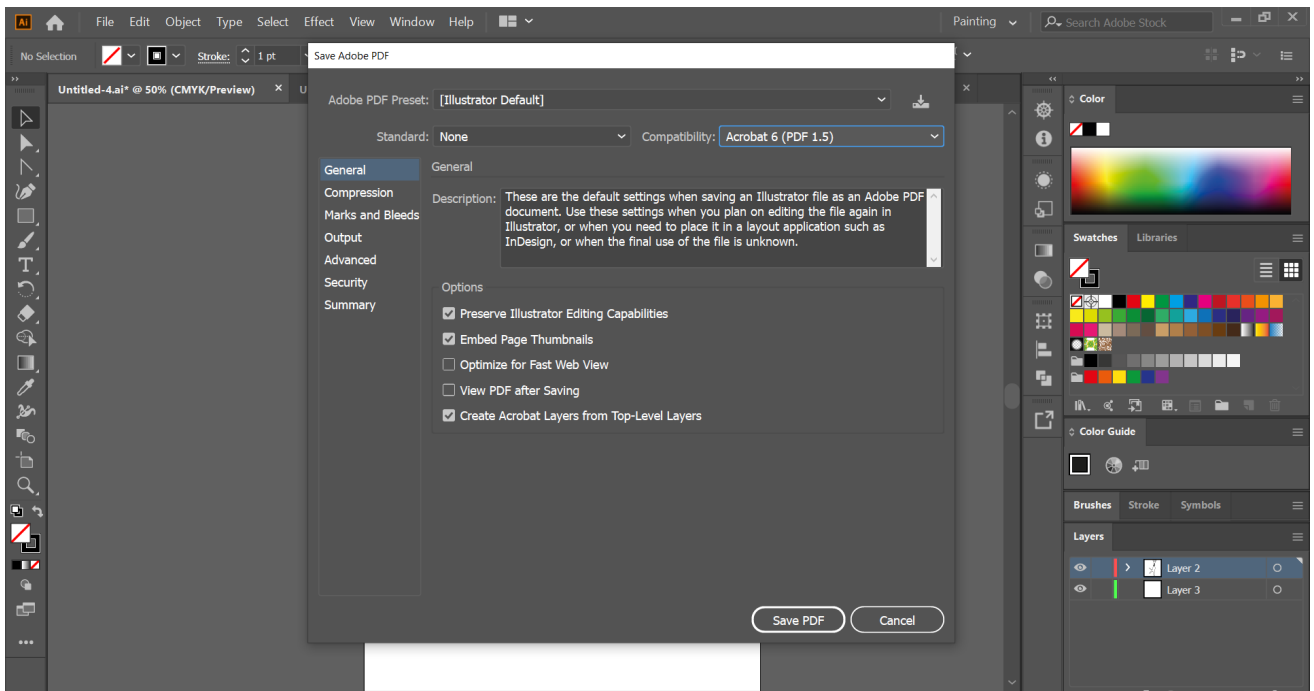
Slika 48. Prikaz mačke s pizzom u okomitom i vodoravnom položaju.

Zaključila sam da je okomiti položaj bolji jer se iskoristi veća površina na majici i vizualno djeluje bolje.

Datoteke sam eksportala u dva oblika u obliku jpg fotografije i obliku pdf dokumenta. Datoteke u obliku jpg datoteke čine rastersku grafiku i one se ne mogu povećavati bez gubitka na kvaliteti, zato ih je važno exportirati u visokoj rezoluciji 300 ppi te model boja je CMYK koji je namjenjen za print.

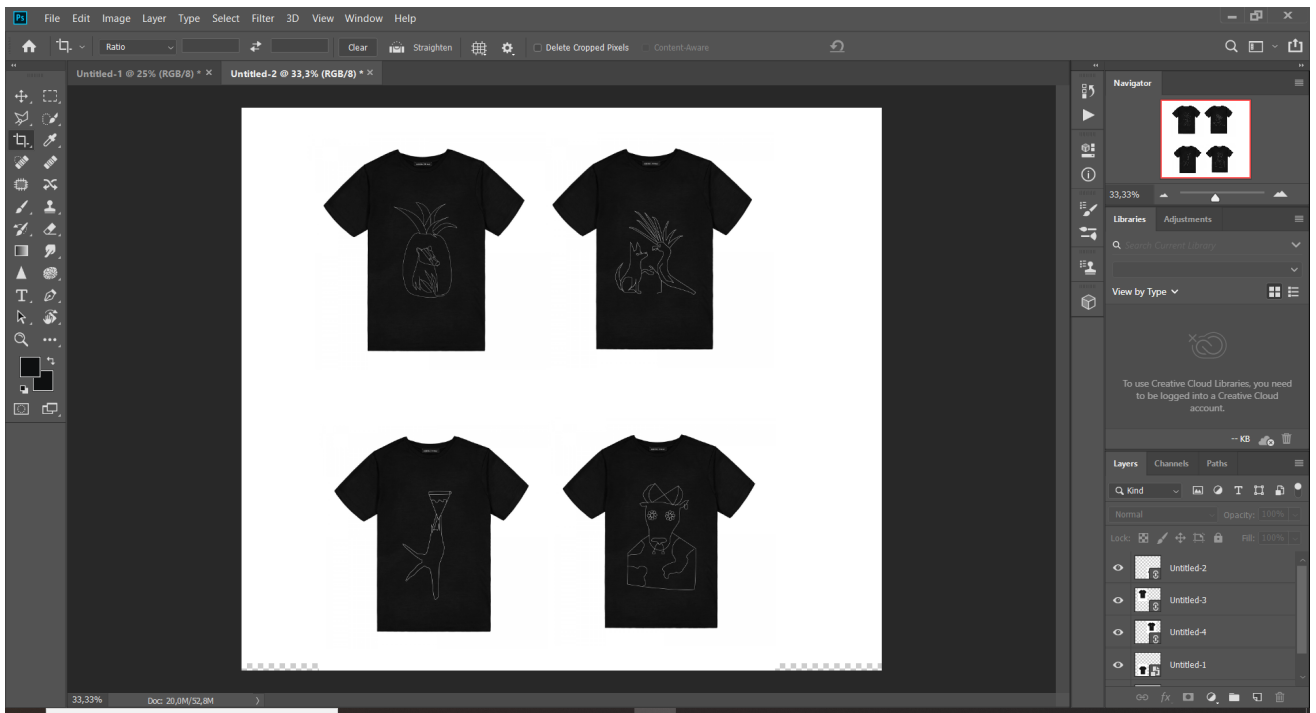

Slika 49. Proces eksportanja u jpg formatu

Slika 50. Proces spremanja u pdf format.

U Photoshopu sam vizualizirala kako bi navedene ilustracije izgledale kada bi bile printane na majici. Otvorila sam fotografiju majice te sam kopirajući ilustracije iz Illustratora, najprije obojala u bijelo, a zatim pretvorila u smart objekte i pozicionirala ih na majicu, nakon toga sam majice eksportala te sam na novi dokument položila četiri majice sa svojim ilustracijama. Od druge ilustracije do pete.

Slika 51. Proces vizualizacije.

Slika 55. Ilustracije na majici. Cijela kolekcija

Slika 56. Druga ilustracija na majici

Slika 57. Treća ilustracija na majici

Slika 58. Četvrta ilustracija na majici.

8. Zaključak

Majice su danas vrlo popularan odjevni predmet. Majice nose svi i djeca i odrasli. Prigodne su za svakodnevne aktivnosti isto kao i za poslovne obaveze. Majice su ujedno i medij kojima se prenosi određena poruka, mišljenje i stvara vlastiti izričaj. Pomoću brendiranih majici mnoge tvrtke promoviraju svoje proizvode. Majice su vrlo jednostavne i mogu se kombinirati s raznim odjevnim predmetima. Često i ne mislimo puno o majici koju nosimo na sebi te se ta promocija određenih ideja događa često nesvjesno, u pozadini. Sami možemo odlučiti koliko ćemo misli i truda uložiti u određenu odjevnu kombinaciju, što ćemo odabrati odjenuti i zašto. Majica je vrlo nov medij iako mi toga često nismo svjesni, nezamislivo nam je da se nekad prije Drugog svjetskog rata majice nisu nosile, a kamoli ukrašavale. Ljudska je potreba nešto ukrasiti i personalizirati, učiniti određeni predmet svojim. Trendovi se mijenjaju i što je nekad popularno danas, sutra neće biti. No to nije važno, važno je nositi odjeću koja se nama sviđa i u kojoj se mi osjećamo ugodno. Majica je samo još jedan vid ekspresije u kojem osoba izražava stvari koje joj se sviđaju, mišljenja sa kojima se slaže ili promovira određeni brend. Jednako kao što majica omogućuje pojedincu da se istakne, čini ga i dijelom cjeline.

IZJAVA O AUTORSTVU

Završni/diplomski rad isključivo je autorsko djelo studenta koji je isti izradio te student odgovara za istinitost, izvornost i ispravnost teksta rada. U radu se ne smiju koristiti dijelovi tuđih radova (knjiga, članaka, doktorskih disertacija, magistarskih radova, izvora s interneta, i drugih izvora) bez navođenja izvora i autora navedenih radova. Svi dijelovi tuđih radova moraju biti pravilno navedeni i citirani. Dijelovi tuđih radova koji nisu pravilno citirani, smatraju se plagijatom, odnosno nezakonitim prisvajanjem tuđeg znanstvenog ili stručnoga rada. Sukladno navedenom studenti su dužni potpisati izjavu o autorstvu rada.

Ja, MARIJA BARČANEC (ime i prezime) pod punom moralnom, materijalnom i kaznenom odgovornošću, izjavljujem da sam isključivi autor/ica završnog/diplomskog (obrisati nepotrebno) rada pod naslovom ILUSTRACIJA ZA OTISAK NA MAJICAMA (upisati naslov) te da u navedenom radu nisu na nedozvoljeni način (bez pravilnog citiranja) korišteni dijelovi tuđih radova.

Student/ica:
(upisati ime i prezime)

Barčanec
(vlastoručni potpis)

Sukladno čl. 83. Zakonu o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju završne/diplomske radove sveučilišta su dužna trajno objaviti na javnoj internetskoj bazi sveučilišne knjižnice u sastavu sveučilišta te kopirati u javnu internetsku bazu završnih/diplomskih radova Nacionalne i sveučilišne knjižnice. Završni radovi istovrsnih umjetničkih studija koji se realiziraju kroz umjetnička ostvarenja objavljuju se na odgovarajući način.

Sukladno čl. 111. Zakona o autorskom pravu i srodnim pravima student se ne može protiviti da se njegov završni rad stvoren na bilo kojem studiju na visokom učilištu učini dostupnim javnosti na odgovarajućoj javnoj mrežnoj bazi sveučilišne knjižnice, knjižnice sastavnice sveučilišta, knjižnice veleučilišta ili visoke škole i/ili na javnoj mrežnoj bazi završnih radova Nacionalne i sveučilišne knjižnice, sukladno zakonu kojim se uređuje znanstvena i umjetnička djelatnost i visoko obrazovanje.

9. Popis slika

1. Slika 1. Radnik u bijeloj majici iz 1944. Izvor:<https://kingpinsshow.com/history-of-the-t-shirt/>
2. Slika 2. Majica za film "Čarobnjak iz Oza 1939, godine. Izvor <https://www.qualitylogoproducts.com/promo-university/history-of-t-shirts.htm>
3. Slika 3. Marlon Brando u filmu "Travanj zvan Čežnja" 1951. <https://www.rollingstone.com/tv-movies/tv-movie-news/remembering-marlon-brando-by-jack-nicholson-187366/>
4. Slika 4. Beatles majica. Izvor <https://allmade.com/blogs/news/shirts-through-the-decades>
5. Slika 5. Dew it with Dewey. <https://libertymaniacs.com/products/dew-it-with-dewey-1948-thomas-dewey-reproduction-t-shirt>
6. Slika 6. Coco Chanell u majici s Bretonovom linijom <https://kingpinsshow.com/history-of-the-t-shirt/>
7. Slika 7. Majica umjetnika Warren Deytona namijenjena za woodstock. <https://eventcity.wordpress.com/2015/08/15/the-power-of-the-t-shirt/>
8. Slika 8. Majica I love New York. Izvor. <https://thenewyorkpoint.com/products/i-love-ny-tee>
9. Slika 9. Originalna majica s Mickey Mausom, likom iz Disneyja. Izvor (<https://eventcity.wordpress.com/2015/08/15/the-power-of-the-t-shirt/>)
10. Slika 10. Pritiskanje boja raketom. Izvor. <https://geadata.hr/proizvod/plastisol-boje-sito-boje-za-tekstil/#gallery-3>
11. Slika 11. Primjer sublimacijskog tiska. Izvor. <https://www.zonatri.hr/usluga-tiska>
12. Slika 12. Primjer DTG tiska Izvor. <https://modnakatedra.com/istrazi/sito-tisak/dtg-tisak/>
13. Slika 13. Rolling Stones majica. Izvor. <https://buddys.ba/product/the-rolling-stones-2/>
14. Slika 14. Primjer majica umočenih u boju. Izvor. <https://www.nytimes.com/wirecutter/reviews/best-tie-dye-kits/>
15. Slika 15. Primjer majice ukrašene blajhom. Izvor. <https://blog.treasure.com/how-to-bleach-tie-dye/>

16. Slika 16. Drugi primjer majice umočene u blajh. Izvor.
<https://www.pinterest.com/pin/785033778791317889/>
17. Slika 17. Još jedan primjer majice umočene u blajh. Izvor.
<https://www.spencersonline.com/blog/diy-bleach-tie-dye-t-shirt-guide/>
18. Slika 18. Primjer ilustrirane majice Izvor.
https://www.etsy.com/dk-en/listing/1518624475/hand-bleach-painted-at-jake-the-dog?click_key=1ceac0a30b27d1e991246fbe2793df5813b75365%3A1518624475&click_sum=347656cd&external=1&rec_type=ss&ref=landingpage_similar_listing_top-2&sca=1
19. Slika 19. Drugi primjer ilustrirane majice. Izvor.
https://www.etsy.com/dk-en/listing/1169904796/hand-bleach-painted-at-prismo-custom?click_key=8ce1a6229aec42d3d5ac6f4b9b39f85e705d6927%3A1169904796&click_sum=0b869b29&external=1&rec_type=ss&ref=landingpage_similar_listing_top-1
20. Slika 20. Majica napravljena stencil tehnikom.
<https://www.livingwellspendingless.com/freezer-paper-bleach-t-shirt/>
21. Slika 21. Ilustracija lisice. Izvor vlastita fotografija
22. Slika 22. Otisnuta majica u sitotisku. Izvor vlastita fotografija
23. Slika 23. Jazavac u ananas kući. Izvor vlastita fotografija
24. Slika 24. Papiga i pas. Izvor vlastita fotografija
25. Slika 25. Modna kravica Izvor vlastita fotografija
26. Slika 26. Kad si gladan pojedi pizzu. Izvor vlastita fotografija
27. Slika 27. Pen tool Izvor vlastita fotografija
28. Slika 28. Curvature tool Izvor vlastita fotografija
29. Slika 29. Anchor point tool Izvor vlastita fotografija
30. Slika 30. Ellipse tool Izvor vlastita fotografija
31. Slika 31. Selection tool Izvor vlastita fotografija
32. Slika 32. Odabir pomoću selection toola. Izvor vlastita fotografija
33. Slika 33. Prilagođavanje oblika pomoću direct selection toola Izvor vlastita fotografija
34. Slika 34. Direct selection tool Izvor vlastita fotografija
35. Slika 35. Pravilan krug na očima krave. Izvor vlastita fotografija
36. Slika 36. Nepravilne oči jazavca Izvor vlastita fotografija
37. Slika 37 Zoom tool Izvor vlastita fotografija
38. Slika 38. Layer Izvor vlastita fotografija
39. Slika 39. Debljina linije Izvor vlastita fotografija
40. Slika 40. Format ilustracije Izvor vlastita fotografija
41. Slika 41. Jazavac verzija 1 Izvor vlastita fotografija
42. Slika 42. Jazavac verzija 2. Izvor vlastita fotografija
43. Slika 43. Jazavac verzija 3. Izvor vlastita fotografija
44. Slika 44. Jazavac verzija 4. Izvor vlastita fotografija
45. Slika 45. Pas i papiga. Verzija 1. Izvor vlastita fotografija
46. Slika 46. Pas i papiga. Verzija 2. Izvor vlastita fotografija
47. Slika 47. Pas i papiga Verzija 3 Izvor vlastita fotografija

48. Slika 48. Prikaz mačke s pizzom u okomitom i vodoravnom položaju.
49. Slika 49. Proces eksportanja u jpg formatu
50. Slika 50. Proces spremanja u pdf format.
51. Slika 51. Proces vizualizacije.
52. Slika 55. Ilustracije na majici. Cijela kolekcija
53. Slika 56. Druga ilustracija na majici
54. Slika 57. Treća ilustracija na majici
55. Slika 58. Četvrta ilustracija na majici.
56. Slika 59. Peta ilustracija na majici

10. Literatura

- [1] J.Ž.Gršić, M.Jugović, U.L.Maksan Dizajn vizualnih komunikacija. Školska knjiga. Zagreb. 2022
- [2] L. Zeegen *What Is Illustration?* Mies Switzerland: RotoVision; 2009.
- [3] <https://www.tportal.hr/fun/clanak/kratka-povijest-t-shirta-2011031> dostupno 12.8.2023
- [4] <https://www.majice.com.hr/> dostupno 12.8.2023
- [5] <https://kingpinsshow.com/history-of-the-t-shirt/> dostupno 14.8.2023
- [6] <https://www.fabricsgalore.co.uk/blogs/fabric-news/the-history-of-the-t-shirt> dostupno 26.8.2023.
- [7] <https://www.bluecotton.com/blog/garment-2/history-graphic-tees/> dostupno 26.8.2023.
- [8] <https://www.majice.com.hr/blog/povijest-majica-od-radne-do-putujuce-umjetnosti> dostupno 12.8.2023
- [9] <https://www.tportal.hr/kultura/clanak/preminuo-milton-glaser-dizajner-slavnog-logotipa-i-love-ny-20200627> dostupno 12.8.2023.
- [10] <https://www.tportal.hr/fun/clanak/kratka-povijest-t-shirta-20110318> dostupno 26.8.2023.
- [11] <https://www.ante-mate.hr/tisak-na-majice/> dostupno 2.9.2023.
- [12] <https://modnakatedra.com/istrazi/sito-tisak/dtg-tisak/> dostupno 2.9.2023.
- [13] <https://print-magazin.eu/dtg-vs-sitotisak/> dostupno 2.9.2023.
- [14] <https://www.qualitylogoproducts.com/promo-university/history-of-t-shirts.htm> dostupno 2.9.2023.
- [15] <https://owlcation.com/humanities/History-Of-Bleach> dostupno 16.8.2023
- [16] D.Anič: Istraživanje utjecaja procesnih parametara na sitotisak tekstila prirodnim bojilima, Diplomski rad, Tekstilno tehnološki fakultet, Zagreb, 2022.